

Командувач сил Місії ООН у Ліберії:
“Присутність і дії українських миротворців значною мірою сприяють зміцненню миру на всій території країни”

▶ 4 стор.

Армія сильна не кількістю, а якістю

▶ 8-9 стор.

Крила України

НА ВАРТІ НЕБА УКРАЇНИ!

Друкований орган Міністерства оборони України

www.krula.com.ua

№ 3 (666)

14 – 18 січня 2013 року

НОВИНИ / КОМЕНТАРІ / ДОЗВІЛЛЯ / СПОРТ

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

Диспропорцію у грошовому забезпеченні військовослужбовців вирівняють

▶ 3 стор.

Захист Вітчизни – справа загальна

▶ 3 стор.

Спортсменка, активістка... і просто гарна жінка!..

▶ 4-5 стор.

Леонід Каденюк: “Не так живемо, хлопці!”

▶ 6-7 стор.

Курсант Ірина Пугач ламає стереотипи

▶ 15 стор.

Визначено головні пріоритети

▶ 2 стор.

2013 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

У Повітряних Силах розпочався новий навчальний рік

▶ 2 стор.

“Гетьман Сагайдачний” вирушить на боротьбу з піратами

▶ 3 стор.

Бригада пишається своїм командиром

▶ 4-5 стор.

ПЕРЕДПЛАТА

Крила України

Видання можна передплатити на будь-який термін у всіх відділеннях зв'язку. У каталозі видань України на 2013 рік передплатний індекс – 22242 на сторінці 40.

Оплата здійснюється платіжним дорученням (для колективних передплатників) та поштовим переказом (для індивідуальних передплатників).

Вартість передплати на 2013 рік:

Для України:

170 грн. 40 коп. – на рік;
85 грн. 20 коп. – на 6 міс.;
42 грн. 60 коп. – на 3 міс.;
14 грн. 20 коп. – на 1 міс.

Для країн СНД:

240 грн. 80 коп. – на рік;
170 грн. 40 коп. – на 6 міс.;
85 грн. 20 коп. – на 3 міс.;
28 грн. 40 коп. – на 1 міс.

Вартість одного примірника – 3 грн. 55 коп.

“Підвищити середній наліт – основне завдання року”

З привітальним словом до особового складу звернувся командир бригади полковник Володимир Хоменко. У своєму виступі він підбив підсумки за рік минулий, згадав про основні здобутки з'єднання.

– Особовий склад морської авіаційної бригади виконав головні завдання з відновлення технічної готовності літальних апаратів, проведено заходи бойової підготовки та забезпечено виконання завдань під-

У Сакській морській авіаційній бригаді Військово-Морських Сил Збройних Сил України відбувся урочистий мітинг, присвячений початку 2013 навчального року.

розділами, які залучалися до бойового чергування, – підкреслив Володимир Хоменко. – Порівняно з аналогічним періодом минулого року загальний наліт льотчиків бригади збільшився майже удвічі і становить майже 1200 годин. При цьому значно зросла і регулярність польотів. Тепер льотчики мають можливість літати до 4-х льотних змін на тиждень. Завдяки належному ресурсному забезпеченню з початку 2012 року в морській авіаційній бригаді проведено більше 80 льотних змін. Це позитивно позначилося на підготовці особово-

вого складу і, перш за все, молодих льотчиків.

Згадав командир і про те, як особовий склад бригади виконував завдання авіаційного компоненту в українсько-російських навчаннях “Фарватер миру-2012”, двосторонніх навчаннях “Sea Breese-2012”, а екіпаж вертольота Ка-27 здійснював супровід підводного човна “Запоріжжя”, який виконував завдання ходових випробувань. Крім того, льотно-технічний склад бригади брав активну участь у виконанні завдань з підтримання миру у миротворчих місіях під егідою ООН.

Закінчення на 2 стор.

У Повітряних Силах розпочався новий навчальний рік

В Командуванні ПС ЗС України, під загальним керівництвом командувача ПС ЗС України генерал-лейтенанта Юрія Байдака, протягом першого тижня нового навчального року проходили ряд теоретичних та практичних заходів. Основну увагу було зосереджено на відпрацюванні плануючих документів, виконанні заходів введення органу військового управління, військових частин, установ у вищій ступені бойової готовності, з практичним виконанням завдань особовим складом у складі центрів, пунктів управління, функціональних груп пунктів управління Командування Повітряних Сил.

В ході перших занять генерал-лейтенант Юрій Байдак визначив особовому складу Командування виду основні завдання на 2013 навчальний рік.

Головним аспектом у підготовці Повітряних Сил, за його словами, буде виконання конкретного переліку завдань, визначених наказом начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України. Передусім, це впровадження нової циклічної системи підготовки з'єднань і частин для набуття ними визначених навчально-бойових

спроможностей та участі у заходах, у складі міжвидових угруповань, проведення планових практичних заходів бойової та оперативної підготовки виду з широким впровадженням у практику підготовки Повітряних Сил Збройних Сил України стандартів підготовки військ (сил), удосконалення форм і способів їх застосування, участь у заходах міжнародного військового співробітництва.

Особливу увагу командувач Повітряних Сил ЗС України звернув на питання готовності до виконан-

ня завдань за призначенням чергових сил з протиповітряної оборони. Не менш важливими, за його словами, залишаються питання удосконалення системи мовної підготовки, спрямованої на досягнення рівня володіння англійською мовою офіцерським складом не нижче СМР-1 та вивчення військової термінології, яка застосовується у збройних силах провідних країн світу.

Роман Юрчило.
Прес-центр Командування
ПС ЗС України.
Фото Юрія Ігната.

Визначено головні пріоритети

Командир Повітряного командування "Центр" – заступник командувача ПС ЗС України генерал-майор Аркадій Вашутін довів до особового складу цілі та напрями підготовки у 2013 навчальному році. Водночас він визначив головні пріоритети в роботі управління об'єднання, поставив завдання посадовим особам.

За його словами, основними завданнями підготовки Повітряного командування стане проведення індивідуальної підготовки особового складу для забезпечення якісного виконання своїх функціональних обов'язків, формування у командирів професійних навичок та удосконалення системи мовної підготовки.

– Особливістю бойової підготовки у 2013 навчальному році буде впровадження нової циклічної системи підготовки підрозді-

дування "Центр" Повітряних Сил Збройних Сил України командир частини полковник Андрій Бережний зацентрував увагу особового складу на якісному несенні бойового чергування та виконання комплексу завдань з охорони повітряного простору над важливими адміністратив-

ними, промисловими та військовими об'єктами потужного регіону. Він також наголосив, що розрахунки вогневих підрозділів мають бути в готовності до проведення тактичних навчань з бойовою стрільбою на полігоні "Чауда", які заплановані восени поточного року тощо.

А у Харкові командир зенітного ракетного полку Повітряного командування "Центр" Повітряних Сил ЗС України полковник Ігор Колеснік підбив підсумки минулого навчального року, та поставив нові завдання для командного складу частини.

– У новому навчальному році

перед нами стоять важливі завдання щодо покращення стану військової техніки та підняття на вищий рівень боєготовності підрозділів. Тож вимагаю від всіх категорій військовослужбовців та цивільних працівників старанності, сумлінного ставлення до своїх обов'язків, – зазначив командир полку під час загального зібрання.

Завдання на поточний рік своїм підлеглим також визначив і командир окремої радіотехнічної бригади ПвК "Центр" ПС Збройних Сил України полковник Руслан Грінчак.

– Торік ми успішно впровадили із забезпеченням проведення "Євро-2012", а також відпрацювали інші важливі завдання. За підсумками 2012 року, наш військовий колектив визнано кращим серед частин роду військ. Поточного року ми повинні примножити наші службові надбання та поліпшити роботу за усіма напрямками, – наголосив офіцер.

Любовь Киналь.
Дмитро Чалий.

лів і частин для набуття ними визначених навчально-бойових спроможностей та участі у заходах міжвидової підготовки. Тож ми докладемо максимум зусиль для виконання покладених завдань на Повітряне командування "Центр" у цьому році, – зазначив генерал-майор Аркадій Вашутін.

Заходи з нагоди початку нового навчального періоду відбулися і у всіх військових частинах та з'єднаннях Повітряних Сил ЗС України, що дислокуються на Дніпропетровщині.

Зокрема, у зенітному ракетному полку Повітряного коман-

Цьогорічний відлік польотів розпочато

У Харківській області, на аеродромі навчальної авіаційної бригади, успішно проведено льотну зміну за участю льотчиків-інструкторів частини. Польоти відбулися у складних метеорологічних умовах із залученням чотирьох літаків типу Л-39 "Альбатрос" та одного вертольота Мі-3МТ. Керівником польотів було призначено офіцера з числа найдосвідченіших льотчиків частини полковника В'ячеслава Глазунова.

За словами командира частини військового льотчика 1-го класу полковника Геннадія Дубовика, усі польотні завдання, поставлені перед його підлеглими, були виконані на високому рівні.

– З початком нового навчального року весь льотно-інструкторський склад частини вдосконалює свої професійні навички пілотування, аби вже у березні зустріти курсантів-льотчиків Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, які на базі нашої частини проходять льотну практику, – зазначив офіцер.

Індивідуальні вміння льотно-інструкторського

складу оцінювалися за окремими видами льотної підготовки. При цьому, службові здобутки авіаторів у цьому році можуть посприяти тому, аби отримати кваліфікації військового льотчика 1-го і 2-го класів.

За підсумками льотного дня в кращу сторону був відзначений командир 1-ї авіаційної ескадрильї підполковник Роман Куценко.

Планується, що протягом цього місяця відбудеться ще декілька льотних змін в рамках підготовки до проведення льотної практики майбутніх військових льотчиків.

Дмитро Чалий. м. Харків. Фото з архіву.

"Підвищити середній наліт – основне завдання року"

Закінчення. Початок на 1 стор.

Як і для льотної складу Повітряних Сил, так і для морських льотчиків рік видався насиченим. Адже з вересня по жовтень 2012 року вони брали активну участь у комплексі дослідницьких експериментальних командно-штабних навчань "Перспектива – 2012". В рамках цього КШН було проведено двостороннє тактичне навчання з організації оборони пункту базування від диверсій та терактів, льотно-тактичне навчання вертолітної та авіаційної ескадрилей з відпрацюванням вправ на бойове застосування вертольотів та літаків, тактико-спеціальне навчання батальйону аеродально-технічного забезпечення, батальйону зв'язку та радіотехнічного забезпечення. Добрий вишкіл продемонстрували військовослужбовці рятувальної парашутно-десантної групи під керівництвом капітана Олексія Бойченка.

Відповідно до плану льотної підготовки були виконані завдання з проведенням практичного бомбометання з літака Бе-12 та вперше в історії бригади – з вертольота Мі-14 по імітованій цілі.

Підводячи підсумки минулого року, заступник начальника управління авіації Військово-Морських Сил Збройних Сил України полковник Андрій Орлов відзначив, що комплекс навчань у 2012 навчальному році дозволив забезпечити підготовку особового складу бригади до виконання бойових завдань за призначенням, дав можливість підвищити рівень відповідальності та майстерності командирів підрозділів.

За підсумками бойової підготовки у 2012 навчальному році наказом командувача Військово-Морських сил ЗС України визначено кращий вертолітний екіпаж під керівництвом майора Миколи

Плескача. А от державною нагородою від Президента України – медаллю "За військову службу Україні" за вагомий особистий внесок у зміцнення обороноздатності держави, сумлінне виконання службових обов'язків, високий професіоналізм, ініціативу та наполегливість у виконанні поставлених завдань нагороджено заступника командира Сакської морської авіаційної бригади полковника Ігоря Воробйова. Наручні годинники від Міністра оборони України отримали командир Сакської морської авіаційної бригади полковник Володимир Хоменко, командир вертолітної ескадрильї підполковник Ілля Олійников, командир авіаційної ескадрильї підполковник Станіслав Курінний.

– У році, що минув, розпочалося значне підвищення соціальних стандартів, і нам приємно відзначити, що в першу чергу це відчули на собі військові моряки та члени їхніх родин, – зазначив у своєму виступі начальник управління авіації Військово-Морських Сил Збройних Сил України полковник Андрій Орлов. – У новому 2013-му навчальному році основна увага приділятиметься бойовій підготовці бригади, а саме – доведенню середнього нальоту авіації до 60-70 годин. Цей рік повинен стати знаковим етапом в бойовій підготовці Сакської морської авіаційної бригади за рахунок участі в українсько-російському командно-штабному навчанні "Фарватер миру – 2013", операції "Океанський щит", українсько-американському командно-штабному навчанні "Сі-Бриз-2013". Сьогодні ж треба приділяти значну увагу морально-ідеологічному вихованню військовослужбовців. Наше завдання – підняти престиж служби у морській авіації.

Сергій Осипов.
АР Крим.

ВІЗИТИ

Віктор Янукович:
“Розбудова стратегічного партнерства з Китаєм залишається серед пріоритетів України”

Президент України Віктор Янукович наголошує на важливості подальшого динамічного розвитку українсько-китайського стратегічного партнерства. Про це Глава держави сказав під час зустрічі з членом Державної ради Китайської Народної Республіки, Міністром оборони КНР Ляном Гуанле.

“Україна приділяє пріоритетну увагу розбудові стратегічного партнерства з Китаєм”, - сказав Віктор Янукович, відзначивши суттєву активізацію українсько-китайських відносин протягом останніх двох років.

Президент висловив переконання, що завдяки спільним зу-

силлям сторін закладений міцний фундамент і створені необхідні передумови для подальшого динамічного розвитку відносин наших країн та наповнення практичним змістом перспективних напрямів українсько-китайського стратегічного партнерства.

ЕКОНОМІКА

Микола Азаров:

“Починає діяти інвестиційний потенціал внутрішнього ринку”

За минулий рік введено в експлуатацію понад 30 великих промислових об'єктів, що свідчить про високий інвестиційний потенціал України. Про це повідомив Прем'єр-міністр України Микола Азаров під час засідання Кабінету Міністрів України 16 січня 2013 року.

За словами Миколи Азарова, у ці об'єкти було інвестовано понад 1,5 мільярда доларів.

“Навіть у складних умовах продемонстрували достатню високу активність у проектах, орієнтованих на модернізацію виробництва і на внутрішній попит, - сказав Микола Азаров. - І це свідчить, що починає діяти саме потенціал внутрішнього ринку. Взагалі, ключовий момент для нас: Україна має високий потенціал економічного росту, який базується насамперед на розвитку внутрішнього виробництва, яке спрямоване на внутрішній ринок”.

Зокрема, 2012 року в Україні введений в експлуатацію найпотужніший новітній електросталеплавильний завод у Дніпропетровську. У Дніпропетровській області запущено в роботу нові виробничі лінії трубного заводу. В Київській області став до роботи новітній завод металоконострукцій, який забезпечить, зокрема, потребу у конструкціях для мостобудування і дорожнього будівництва. В Кіровоградській області розпочато будівництво заводу з виробництва ядерного палива. У Київській області відкрито два великих спеціалізованих молочних заводи дитячого харчування з використанням су-

часних екологічних технологій, а також один з найбільших в Європі хлібопекарський комплекс.

Також, за словами Миколи Азарова, активно розвивалася індустрія будівельних матеріалів. Нові бетонні заводи з'явилися у Київській і Черкаській областях. Заводи з виробництва сухих будівельних сумішей - в Київській області, з виробництва склопакетів і скла - в Донецькій області, з виробництва сучасних енергоощадних будівельних плит - в Житомирі.

ОПТИМІЗАЦІЯ

Входження Держслужби України з надзвичайних ситуацій в структуру Міноборони завершиться за місяць

“Протягом місяця планується завершити входження в структуру оборонного відомства Державної служби України з надзвичайних ситуацій”, - повідомив Міністр оборони України Павло Лебедев, відвідуючи з робочим візитом 72-у окрему механізовану бригаду 8-го армійського корпусу Сухопутних військ ЗС України, що у Білій Церкві на Київщині.

- Метою реформування є позбавлення дублюючих функцій, узгодженість спільних дій із взаємодією та обміну досвідом, - підкреслив Павло Лебедев.

За його словами, військово-службовці Збройних Сил України показали свою професійність та технічну оснащеність під час ліквідації снігових заметів у грудні минулого року.

- Військовослужбовець по-

винен асоціюватись з образом захисника Вітчизни: це - віддана справі людина, патріот у погонах, готовий завжди прийти на допомогу, - наголосив Павло Лебедев.

Під час робочої поїздки Міністр оборони України також оглянув об'єкти навчальної матеріально-технічної бази 72-ї окремої механізованої бригади, парк бойових машин, каза-

рму поліпшеного типу для військовослужбовців-контрактників, медичну роту, навчальний корпус та ідальню.

Під час зустрічі з особовим складом механізованого з'єднання Павло Лебедев довів основні завдання, поставлені перед ЗС Президентом України - Головнокомандувачем Збройних Сил України Віктором Януковичем.

ОФІЦІЙНО

Диспропорцію у грошовому забезпеченні військовослужбовців вирівнюють

- У Міністерстві оборони України триває робота з підняття статусу військовослужбовців, стимулювання їх прагнення служити, - зазначив Міністр оборони України Павло Лебедев, відвідуючи Командування Сухопутних військ Збройних Сил України 12 січня 2013 року.

Зокрема, він наголосив на тому, що вирішується завдання щодо ліквідації диспропорції у грошовому забезпеченні різних видів Збройних Сил і родів військ. Вона буде вирівняна протягом цього року поетапно, виходячи з росту економіки України.

Окрім того, як зауважив Міністр оборони України, з цього року основним способом вирішення житлової проблеми військовослужбовців стане прозорий продаж надлишкового військового майна на аукціонах з цільовим призначенням отриманих коштів на будівництво житла.

Павло Лебедев також поінформував, що 80% житла, яке надходитиме до Міністерства оборони, розподілятиметься як службове для діючих військовослужбовців і 20% - як постійне для решти категорій громадян, які перебувають у черзі на отримання житла.

ВИХОВАННЯ

Захист Вітчизни - справа загальна

Міноборони України спільно з Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України провели круглий стіл, присвячений питанням удосконалення співпраці у військово-патріотичному вихованні дітей та учнівської молоді.

У заході взяли участь представники структурних підрозділів, установ і закладів оборонного відомства та Генерального штабу ЗС України, які, власне, організовують роботу з військово-патріотичного виховання, допризовної підготовки та військово-професійної орієнтації молоді, представники громадських організацій тощо.

Директор Департаменту соціальної та гуманітарної політики Міноборони Борис Андресюк подякував присутнім за можливість реалізації спільної ініціативи керівників освітянського і оборонного відомств. Він наголосив, що саме тісна співпраця двох міністерств є запорукою успіху.

- Реалії сьогодення свідчать, що військово-патріотичне виховання молоді є надзвичайно важливим завданням для України та її Збройних Сил. Оскільки основна частина вітчизняного війська - це молоді люди: офіцери, контрактники, строковики, - зауважив Борис Андресюк. - На сьогодні Збройні Сили України здійснюють шефство над понад 200 загальноосвітніми школами та 20 ліцеями з посиленою військово-фізичною підготовкою.

Водночас, він підкреслив, що у вирішенні завдань військово-патріотичного виховання молоді Міноборони і Міносвіти разом працюють вже не перший рік. Так, торік був спільно проведений Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, вперше за останні 10 років на території Криму відбувся фінальний етап Всеукраїнської військово-патріотичної спортивної гри “Зірниця”.

У спільному плані заходів з питань військово-патріотичного виховання молоді, який мають затвердити керівники двох відомств, врахують всі зауваження та пропозиції, що висловлювалися під час заходу.

“АТАЛАНТА”

“Гетьман Сагайдачний” вирушить на боротьбу з піратами

Сторони обговорили стан військового співробітництва між ЗС України та військовими структурами ЄС. Було відзначено успішне виконання Робочого плану військового співробітництва між ЗС України та Радою ЄС у галузі Спільної політики безпеки та оборони (СПБО) у 2012 році за визначеними пріоритетами: розширення формату військово-політичного діалогу між керівництвом Збройних Сил України та військових структур Євросою-

зу, участь в операціях з врегулювання криз під проводом ЄС, досягнення взаємосумісності визначених підрозділів ЗС України для участі в спільних військових навчаннях, підготовка до залучення підрозділів української армії до формування бойових тактичних груп ЄС, а також підготовка фахівців у сфері СПБО.

Генерал-полковник Володимир Замана поінформував про участь ЗС України у міжнародних операціях з підтримання

16 січня 2013 року в рамках візиту до Брюсселя начальника Генерального штабу - Головнокомандувач Збройних Сил України генерал-полковник Володимир Замана зустрівся з новопризначеним Головою Військового комітету Європейського Союзу генералом Повітряних сил Франції Патріком де Роз'є.

миру та безпеки.

- Україна готова направити фрегат “Гетьман Сагайдачний” з вертольотом та оглядовою командою на борту для участі в операції ЄС з протидії піратству “АТАЛАНТА” після виконання завдань в операції “Океанський щит” наприкінці 2013 року, - зазначив він.

За словами генерал-полковника Володимира Замани, зараз триває робота з підготовки екіпажу та корабля до участі в операції, спільно з МЗС України опрацюється відповідна Технічна угода.

Голова Військового Комітету ЄС висловив задоволення результатами оперативного чергування сил і засобів ЗС України у складі бойової тактичної групи ЄС “Хелброк” (Греція, Болгарія, Румунія, Кіпр). Українська сторона поінформувала про намір взяти участь

у формуванні БТГ ЄС “Хелброк” у 2014 році, а також про готовність у майбутньому залучитися до чергування у складі інших БТГ ЄС, зокрема, бойової тактичної групи ЄС країн Вишеградської четвірки у 2016 році.

Сторони також відзначили успішне проведення в ЗС України вже другого курсу СПБО за сприяння Європейського коледжу безпеки і оборони. На даний захід було залучено широку аудиторію слухачів за мінімальних фінансових витрат.

Начальник Генерального штабу - Головнокомандувач ЗС України генерал-полковник Володимир Замана висловив сподівання на подальшу співпрацю з новим Головою Військового комітету ЄС та запросив його відвідати Україну з офіційним візитом у 2013 році.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ

МВС планує створити кримінальну поліцію, поліцію цивільної безпеки, фінансову поліцію, транспортну поліцію і спеціальну поліцію.

Міністерство внутрішніх справ розраховує на реорганізацію міліції в поліцію до 2015 року. Про це на засіданні комітету Верховної Ради з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності сказав заступник міністра внутрішніх справ Сергій Черних.

“Реформування міністерства на першому етапі доцільно почати з створення національної поліції України як центрального органу виконавчої влади, діяльність якого спрямовуватиметься і координуватиметься Кабінетом Міністрів че-

Українська міліція стане поліцією через 2 роки

рез міністра внутрішніх справ”, - сказав заступник міністра.

За його словами, очікується, що практичний етап реформування органів внутрішніх справ планується реалізувати в період 2013-2015 років.

Черних зазначив, що для перетворення міліції в поліцію необхідно внести зміни в існуючий закон “Про міліцію” або прийняти інший закон “Про поліцію”.

МВС очікує, що створення такого органу дозволить змінити систему оцінки діяльності міністерства, забезпечити ефективний механізм контролю за діяльністю поліції, звільнить поліцію від виконання не властивих їй функцій, скоротить кількість керівного складу, забезпечить повну переатестацію особового складу.

ЛІБЕРІЯ

Командувач сил Місії ООН у Лібєрії: “Присутність і дії українських миротворців значною мірою сприяють зміцненню миру на всій території країни”

До базового табору 56-го окремого вертолітного загону Збройних Сил України 17-ї ротації з офіційним візитом завітав новопризначений командувач сил Місії ООН у Лібєрії генерал-майор ЗС Кенії Леонард Муруїкі Нганді.

Після церемонії урочистої зустрічі відбувся брифінг за участю керівного складу 56-го окремого вертолітного загону на чолі з командиром загону військовим льотчиком-снайпером полковником Андрієм Когутом. Генерал-майора Леонарда Муруїкі Нганді ознайомили з оргштатною структурою підрозділу, станом авіатехніки, техніки забезпечення, озброєнням. Його проінформували про основні за-

вдання, що виконують українські вертолітники.

– Протягом всього терміну перебування українського миротворчого контингенту у складі Місії ООН у Лібєрії керівництво Місії задоволено українською присутністю у цій країні та якістю виконання завдань, покладе-

них на вертолітний загін, – зазначив генерал-майор Леонард Муруїкі Нганді.

За його словами, українські миротворці відіграють особливу роль у виконанні завдань командування сил Місії ООН у Лібєрії, виконуючи пасажирські та вантажні повітряні перевезення в

усіх регіонах країни, а також у віддалених та важкодоступних місцях у джунглях.

– Попереду у нас багато завдань, що виконуватимуться спільно з представниками інших миротворчих контингентів. Тож немає жодних сумнівів, що ваша присутність і дії у Лібєрії значною мірою сприяють зміцненню миру на всій території країни, – відзначив командувач сил Місії ООН у Лібєрії, висловивши сподівання на плідну співпрацю у майбутньому.

У свою чергу, полковник Андрій Когут запевнив командувача сил Місії ООН у Лібєрії, що особовий склад українського вертолітного загону і надалі виконуватиме поставлені завдання Місії ООН на максимально високому професійному рівні.

ГОРДИСТЬ ВІЙСЬКА**Бригада**

10 січня 2013 року на загальному шикванні особового складу Старокостянтинівської бригади тактичної авіації ім. Петра Франка виступив командир Повітряного командування “Захід” генерал-лейтенант Станіслав Павлович, який довів до військовослужбовців наказ Міністра оборони України про призначення полковника Сергія Близнюка на посаду начальника відділу тактичної авіації – заступника начальника управління підготовки та застосування авіації Повітряних Сил Збройних Сил України. Цим же наказом полковника Миколу Коваленка призначено на посаду командира бригади.

Генерал-лейтенант Станіслав Павлович за самовіддану стійкість, проявлену під час проходження служби, високий професіоналізм та з нагоди Дня ЗС України від імені начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України вручив полковнику Сергію Близнюку почесний нагрудний знак “За доблесну військову службу Батьківщині”.

Високі класні фахівці своєї справи – так можна сказати про Сергія Івановича, який має 13-річний командирський стаж від командира полку до командира бригади.

Народився Сергій Іванович в селі Івча Літинського району Вінницької області.

Свою військову кар’єру розпочав в 1982 році, вступивши до Єйського Вищого військового авіаційного училища льотчиків.

Після його закінчення проходив військову службу в Білорусі, а з набуттям Україною незалежності продовжив службу в Старокостянтиніві. Саме тут він пройшов усі посади – від льотчика до командира бригади тактичної авіації.

Військовий льотчик 1-го класу, має більше ніж півтори тисячі годин нальоту. Неодноразово брав участь у масштабних командно-штабних навчаннях. І чи не

КОСОВО**Українські миротворці у Косово успішно виконують завдання**

Вже протягом тижня на півночі Косово успішно виконують завдання військовослужбовці зі складу чотирьох спеціальних взводів національного контингенту.

Під загальним командуванням заступника командира національного контингенту майора Руслана Прусова, українські миротворці охороняють військову базу “Nothing Hill”, цюлідобово виконуючи завдання на спостережному посту “СООКЕ” на північній околиці Митровиці. Разом із цивільними вони проводять ескорт колон військових транспортних засобів. А також – відпрацьовують визначені питання в ході ситуаційно-аналітичних патрулів (SAP) тощо.

Як повідомив заступник командира національного контингенту майор Руслан Прусов, професійні дії українських військовослужбовців під час виконання завдань на практиці відзначаються офіцерським і сервантським складом передового командного посту багатонаціональної бойової групи “EAST” (населений пункт Ново Село), якому на даний час практично підпорядковані чотири українські спеціальні взводи.

– Усі поставлені завдання українські військовослужбовці виконують традиційно на високому рівні, – відзначає роботу миротворців і командир національного контингенту 16-ї ротації в Косово підполковник Ілля Федоренко.

У свою чергу, виконувати своє перше завдання за призначенням приступи-

пили військово-службовці інженерної роти зі складу національного контингенту 16-ї ротації в Косово, згідно з планом виконання робіт об’єднаної групи логістичної підтримки штабу КФОР.

Зокрема, водій-машиніст екскаватора прапорщик Іван Весельський, механік-водій старший солдат Геннадій Єйсмонт та водій автогрейдера сержант Сергій Омелянчук, на чолі з начальником групи інженерно-технічного забезпечення капітаном Павлом Погореловим, виконують земляні роботи з розширення та обладнання новоствореної бази “CABRA”.

Даний військовий об’єкт КФОР

розташований поблизу албанського населеного пункту Чабра. Він знаходиться на відстані від базового табору – французької військової бази “Marechal de Latre”, де дислокується український інженерний підрозділ.

Варто зазначити, що на час виконання визначених робіт в оперативному підпорядкуванні капітана Павла Погорелова знаходяться й військовослужбовці Збройних сил Швейцарії. Водночас, спільно з українцями до виконання логістичних завдань задіяні й інженери-техніки з німецького контингенту. Решта представників Бундесверу займаються охороною та внутрішнім обладнанням військової бази.

– Після виконання визначеного завдання особовий склад інженерної роти на техніці об’єднаної групи логістичної підтримки штабу КФОР повертається на французьку базу поблизу населеного пункту Ново Село. А їхня техніка – екскаватор та автогрейдер, – залишаються під охороною на базі “CABRA”, – повідомив підполковник Ілля Федоренко.

“РЕПІД ТРАЙДЕНТ-2013” – Львівщина готується до українсько-американських військових навчань

У Львові, на базі Академії Сухопутних військ, розпочалася початкова плануюча конференція з підготовки українсько-американських військових навчань “Репід Трайдент-2013”. Слід зазначити, що заходи подібного рівня відбуваються у рамках програми міжнародного військового співробітництва “Партнерство заради миру”, в якій

наша держава бере активну участь з 1995 року. Більшість таких маневрів проходила на Львівщині, у Міжнародному центрі миротворчості та безпеки.

Конференція триватиме впродовж цього тижня. У ній беруть участь близько 50 представників оборонних відомств 15 країн-партнерів. Окрім військових відомств України та США, які є співорганізаторами заходу, у липні цього року до навчань долучатимуться Німеччина, Польща, Румунія, Молдова, Грузія, Канада, Азербайджан, Болгарія, Сербія, Норвегія та Швеція. Загальна чисельність учасників “Репід Трайдент-2013” становитиме близько 1000 осіб.

– Проведення конференції є першим етапом планування цього заходу міжнародного військового співробіт-

ництва. Ми збиратимемося у Львові ще двічі: у березні і травні поточного року, – повідомив очільник української делегації перший заступник командира 8-го армійського корпусу СВ ЗС України генерал-майор В’ячеслав Назаркін. – Від того, наскільки ґрунтовною та виваженою буде робота учасників конференції, залежатиме якість проведення майбутніх навчань.

Від Збройних Сил України у навчаннях візьмуть участь управління аеромобільного батальйону, аеромобільна рота та мінометна батарея 95-ї окремої аеромобільної бригади. А також – інженерно-саперна рота та рота РХБ захисту зі складу 8-го армійського корпусу Сухопутних військ ЗС України. До речі, визначені українські підрозділи під час навчань проходять оцінювання фахівцями НАТО на предмет взаємосумісності із підрозділами Північноатлантичного альянсу у виконанні спільних завдань.

Кінець січня для багатьох відомий Тетяниним днем, іменинами усіх Тетян. І одна з носительок цього гарного жіночого імені проходить службу у Військово-медичному клінічному центрі Центрального регіону.

За однією з версій, ім’я Тетяна має давньогрецьке походження й означає “упорядниця, засновниця”. Ось – лише декілька слів з характеристики характеру жінок, які носять це ім’я. Тетяна – людина емоційна, уміє постояти за себе, практична й принципова. Здатна виконати будь-яку роботу...

Багато в чому ці слова підходять під психологічний портрет старшого ординатора пульмонологічного відділення загальноотерапевтичної клініки Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону, що розташований у Вінниці, майора медичної служби Тетяни Лисак. Проте... У цієї молоді привабливої жінки ще є чимало позитивних рис характеру, про які не сказано у тлумачнику імен. Наполегливість у творчому пошуку та надзвичайна працелюбність, заоханість у свою справу та людяність, доброзичливість та уважність – усього й не перерахувати!

Танею дівчинку назвала мама. Хоча донька й народилася на Ганні, батькам більше подобалося ім’я Тетяна, тож так і нарекли вони свою млодшу, третю донечку Тетянку.

У шкільні роки Таня захоплювалася волейболом, дуже любила малювати і навіть була головою шкільної редколегії. Коли дівчина навчалася вже у старших класах, якось її матуся захворіла. Тоді Тетяна й вирішила

ПИШАЄТЬСЯ СВОЇМ КОМАНДИРОМ

щоразу виконував польоти на бойове застосування на полігонах.

Людяність, порядність, офіцерська інтелігентність, великий життєвий і професійний досвід, ініціативність і відповідальність – характерні риси службової діяльності полковника Сергія Близнюка.

Усі військовослужбовці бригади з особливою повагою та довірою завжди ставилися до свого командира. І це не просто слова. За роки його командування полком, а згодом і бригадою, льотні екіпажі Су-24М та Су-24МР під його безпосереднім керівництвом брали участь у повітряних парадах над столицею України містом Києвом з нагоди святкування Дня незалежності України 2008 і 2009 років. Саме у 2008 році бригаді було присвоєно почесне найменування – “Старокосятинівська бригада тактичної авіації імені Петра Франка”. Особовий склад авіаційної бригади брав активну участь у всіх наймасштабніших навчаннях Збройних Сил України, зокрема це – “Чисте небо”, “Артерія”, “Морський вузол”, “Взаємодія”, “Адекватне реагування”, “Перспектива”. Починаючи з 2006-го, за високі показники у бойовій підготовці авіаційна бригада за підсумками року посідала перші місця серед авіаційних бригад та була нагороджена вимпелами Повітряного командування “Захід”, а за підсумками 2009-2011 років була першою серед авіаційних частин Повітряних Сил ЗС України.

Беручи до уваги країні – муніорічні навчання “Перспектива-2012”, особовий склад Старокосятинівської бригади тактичної авіації завдяки вмілому керівництву командира бригади полковника Сергія Близнюка здійснив перебазування літаків та техніки на оперативний аеродром. Льотним складом продемонстровано високий льотний вишкіл в простих та складних метеорологічних умовах, впевненість та професіоналізм при застосуванні авіаційних засобів ураження по наземних цілях з практичними та тактичними бомбометаннями на 6-ти полігонах Збройних Сил України.

Сам комбриг, будучи ведучим ланки Су-24М, особисто провів практичні бомбометання на полігонах “Повурськ” та “Києво-Олександрівський”, а пара літаків під його керівництвом отримала лише відмінні оцінки. Результати виконаних командиром бригади полковником Сергієм Близнюком завдань під час командно-штабних навчань “Перспектива-2012” стали гідним прикладом для наслідування молодими льотчиками. Всі військовослужбовці бригади пишаються своїм командиром та бажають Сергію Івановичу кар’єрного росту, тривалого льотного здоров’я, сімейного благополуччя та не забувати про свою рідну бригаду!

Також Сергій Іванович як льотчик-інструктор постійно виконував вивізи програми з молодими льотчиками на штатних літаках Су-24М та Су-24МР, після

яких вони вже здійснювали самостійні вильоти. Він “поставив на крило” сім льотчиків та десять штурманів і був інструктором для всього льотного складу з відновлення вмінь та навичок в техніці пілотування й навігації. Льотчики і штурмани бригади небезпідставно сподіваються, що їхній комбриг і на посаді начальника відділу тактичної авіації – заступника начальника управління підготовки та застосування авіації Повітряних Сил Збройних Сил України приїздитиме у службові відрядження до Старокосятинова і надалі передаватиме їм свій безцінний досвід.

Довідка: Військовий льотчик першого класу полковник Сергій Іванович Близнюк у Збройних Силах з 5 серпня 1982 року. Проходив службу на посадах льотчика, старшого льотчика, командира ланки, заступника командира авіаційної ескадрильї, командира авіаційної ескадрильї, заступника командира полку, командира полку, командира бригади з льотної підготовки.

Разом з дружиною Ганною Андріївною виховують доньку Ганну.

За бездоганну службу полковник Близнюк був неодноразово нагороджений відзнаками та нагородами. Зокрема, на його парадному кітелі красуються: орден Георгія Победоносця, кілька ювілейних медалей, відзнака Міністра оборони України “Доблесть і честь”, медаль “За бездоганну службу”, почесні нагрудні знаки

“За досягнення у військовій службі” та “За доблесну військову службу Батьківщині”, нагрудний знак “ПС ЗС України”, відзнака “Знак пошани”, медаль “За військову службу України” тощо.

З вдячністю від усього особового складу за сумісну службу, Ірина Колонтай.

Фото Олексія Конона. м. Старокосятинів.

25 СІЧНЯ – ТЕТЯНИН ДЕНЬ

Спортсменка, активістка... і просто гарна жінка!..

обрати лікарську стежу, аби згодом, коли батьки стануть старенькими, лікувати їх.

Після закінчення середньої школи Таня залишила рідну домівку на Хмельниччині та поїхала на Закарпаття, де після вступних іспитів стала студенткою медичного факультету Ужгородського державного медичного університету. А після другого курсу студентка перевелася до Вінницького державного медичного університету імені Миколи Пирогова – все ж ближче до рідної домівки...

Як один промайнули п’ять років студентського життя. Рік інтернатури для молодого лікаря пройшов у пульмонологічному відділенні Хмельницької обласної лікарні, де її багато чого навчив куратор, завідувач відділення Анатолій Алешко. Саме він, як і відомий мільйонам телеглядачів доктор Биков з популярного телесеріалу “Інтерни”, допомагав їй у становленні, роблячи зі вчорашньої студентки справжнього лікаря-спеціаліста. Втім, звичайно, доктор Биков – персонаж комедійний, і доктор Алешко мало чим був схожий на нього. Хіба що – досконалим знанням своєї лікарської спеціальності, багатющим професійним досвідом та бажанням зробити з інтерна висококласного лікаря.

Після завершення інтернатури, у 2000 році, молодий лікар прийшла до санаторного відділення Військово-медичного центру Військово-Повітряних Сил України. Три роки Тетяна Миколаївна працювала терапевтом. Згодом молода жінка поїхала на чотири місяці до Києва. Там, у Головному військовому клінічному госпіталі Міністерства оборони України, вона пройшла спеціалізацію у пульмонологічному відділенні. Як і колись цивільний лікар Алешко, в оволодінні спеціальністю лікаря-пульмолога їй дуже допоміг лікар військовий, начальник відділення полковник медичної служби Віктор Дяченко. До речі, сьогодні Віктор Вікторович – головний пульмонолог Збройних Сил України.

Відтоді Тетяна Миколаївна беззмінно трудиться у пульмонологічному відділенні Військово-медичного клінічного центру

Центрального регіону. Щоправда, змін немає з огляду на те, що всі ці роки лікар Лисак перебуває у штаті одного й того ж підрозділу. А ось посади і сам статус Тетяни Миколаївни, звичайно, змінювалися...

У 2004 році лікар-пульмонолог пройшла курси при Вінницькій обласній клінічній лікарні імені Миколи Пирогова та вивчила бронхоскопічну справу, після чого була призначена на посаду завідувача бронхоскопічного кабінету.

– Бронхоскопія відкриває перед нами, лікарями-пульмологами, нові можливості, – із захопленням розповідає про улюблену роботу майор медичної служби Тетяна Лисак. – У кожному конкретному випадку ведеться діагностичний пошук, адже нерідко буває, коли хворому просто неможливо визначити остаточний діагноз: усі симптоми вказують на одне захворювання, а виявляється, що пацієнт страждає на інше.

До речі, саме так сталося минулого року із одним пацієнтом Тетяни Лисак. До пульмонологічного відділення, у якому на той час протягом півроку офіцер-медик виконувала обов’язки начальниці, було госпіталізовано полковника у відставці Сергія Папишева. Заслужений офіцер, який, будучи молодим офіцером бойового управління, потрапив до Афганістану ще перед початком війни у цій східній країні та протягом півроку забезпечував наведення літаків на цілі на її початку, багато років служив у Єдиній пошуково-рятувальній службі, рятуючи космонавтів після приземлення, а потім багато років прослужив у розвідувальному управлінні ВПС України, страждав, як свідчив діагноз, на пневмонію. Втім, згадує Тетяна Миколаївна, у цьому випадку було щось не те, щось нетипове... Сім днів терапії антибіотиками не дали зовсім ніяких результатів, і стан хворого не змінювався. І тоді лікар почала глибокий пошук... Вона відвезла пацієнта на консультацію до обласного тубдиспансеру, де професор висловив припущення, що хворий страждає на саркоїдоз легень. Це захворювання лікується гормональною терапією. Втім, серцем, якимось внутріш-

нім відчуттям Тетяна Миколаївна розуміла: це – не те... А вона прекрасно знала: якщо у пацієнта – онкологічне захворювання, то в результаті гормонотерапії пухлина почне стрімко розвиватися, і дуже швидко настає летальний результат. Так ризикувати лікар не могла! Вона продовжила діагностичний пошук, відвела пацієнта на УЗД, потім – до лікаря-онколога. Зрештою загальними зусиллями причину захворювання начебто було знайдено: пухлини в ділянці грудної клітини. Зачепившись за що донееньку ниточку, що могла привести її до першопричини хвороби, Тетяна Миколаївна відвела відставника до торакального хірурга. Він вирізав лімфатичний вузол над ключицею хворого, який відправили на гістологію. Дослідження підтвердило, що перестраховка не була зайвою: у пацієнта було знайдено ракові клітини... Одразу ж почалося лікування хворого у онкологічній клініці. Згодом онкологи сказали Сергієві Андрійовичу, що вчасно визначений діагноз врятував йому життя. Розвиток хвороби було призупинено, і полковник у відставці продовжує трудитися на посаді працівника Збройних Сил України, щиро вдячний усім, хто боровся за його життя, і в першу чергу – Тетяні Миколаївні Лисак, яка наполегливо шукала першопричину й таки знайшла її, врятувавши йому життя...

Але повернемося до “послужного” списку лікаря-пульмолога майора медслужби Тетяни Лисак. Бронхоскопічним кабінетом Тетяна Миколаївна завідувала протягом чотирьох років. А у 2008 році наказом Міністра оборони України старший лейтенант запасу медичної служби була призвана на військову службу та призначена на посаду старшого ординатора пульмонологічного відділення. Власне, на цій посаді майор медичної служби Лисак перебуває і сьогодні.

– Пульмонологом я хотіла бути ще з інтернатури, – зізнається лікар. – Мені подобається ця спеціальність, я щиро люблю свою роботу. І бронхоскопію я опанувала із задоволенням, і залюбки освоїла б іншу методику, комп’ютерну томографію з кон-

трастуванням, якби була би можливість...

Протягом служби у військово-медичній установі лікар Тетяна Лисак неодноразово залучалася до військово-медичних навчань із розгортанням на аеродромі Гавришівка мобільного госпіталю, чимало їздить у відрядження до гарнізонів, дислокованих на Вінниччині, Київщині, Черкащині та Хмельниччині. Завжди, коли у гарнізонах виникають складні випадки із хворими на пульмонологічні захворювання, туди направляють лікаря-пульмолога.

Так, як згадує Тетяна Миколаївна, два роки тому був випадок у Старокосятиніві. Молодий солдат-строковик захворів на вірусну пневмонію, в результаті якої настала клінічна смерть. До гарнізонного госпіталю терміново прибула бригада у складі лікарів-реаніматологів та лікаря-пульмолога, на той час – капітана медслужби, героїні нашої розповіді. За декілька днів вони повернули хлопця до життя, стабілізували його стан та реанімобілем “Оксана” перевезли до Вінниці, в реанімаційне відділення ВМКЦ. Протягом трьох місяців солдата лікували і таки врятували йому життя!

– Але, знову ж таки, усі роботи й процедури, що врятували людське життя, були виконані не лише нами, чотирма лікарями направленою до Старокосятинова бригади, – говорить скромна жінка. – Ми постійно радилися по телефону із тим же головним пульмонологом Збройних Сил полковником медичної служби Дяченком, іншими провідними спеціалістами, пліч-о-пліч працювали із місцевим медичним персоналом. Для того, щоб врятувати людське життя, інколи потрібні зусилля десятків спеціалістів різного профілю!..

Так, звичайно, лікар Тетяна Лисак має рацію. Втім, якщо походити по відділенню, поспілкуватися з персоналом та хворими, стає зрозумілим: це – дуже скромна людина, яка ніколи не виставляє напоказ своїх заслуг. Усі відкликаються про Тетяну Миколаївну як про чуйну людину, професіонала з високої літери та просто гарну жінку!

Олексій Тригуб. Фото автора.

Леонід Каденюк: “Не так живемо,

Перший космонавт незалежної України про себе, шлях до космосу, враження від космічного польоту та своє місце в сучасній

Космонавт із порядковим номером 371 вважає, що буде великим злочином розтринькати подарунок долі – третину космічних технологій, які залишилися на Україні після розвалу Союзу.

З буковинського села, почувши про перший політ у космос Юрія Гагаріна він пройшов безліч випробувань, аби через терни – до зірок! Це не лише відомий латинський вислів. Саме так вирішив колись простий український хлопчина, і його мрія здійснилася у 1997 році. Саме Леонід Каденюк став першим космонавтом незалежної України, Герой України, льотчик-випробувач 1-го класу, космонавт-випробувач, генерал-майор, кандидат технічних наук, народний депутат України IV скликання, державний службовець 1-го рангу, член правління Українсько-Німецького форуму, віце-президент Аерокосмічного суспільства України, почесний професор декількох вузів... “Здавалося б, людині з такими регаліями, єдиному космонавтові, або астронавтові, від держави України покладено жити, як у Христа за пазухою, а його досвід і знання неодмінно будуть затребувані, але... довгий час я був безробітним”.

За бортом

Політика стала для мене другим космосом. Як це не сумно, але ні мій досвід, ні знання, ні дружні й партнерські відносини з космонавтами всього світу, виходить, не потрібні Українській державі. Незважаючи на це, я багато працюю. Як

член правління аерокосмічного об'єднання “Сузір'я”, як член колегії Національного космічного агентства. Співробітничав з НАНУ, займаюся суспільною діяльністю.

Тобто, начебто б і зайнятий, але по суті – безробітний. Не приховую – мене таке становище не радує. Я хочу бути корисним Україні, хоч, щоб мене, як говориться, використовували по повній програмі. Але чомусь довгий час залишався за бортом.

Я став народним депутатом буквально наступного дня після повернення з космосу. До мене відразу ж стали звертатися люди з усієї України із різними проблемами й проханнями. І це триває донині.

Та я хочу, щоб мене задіяли як професіонала й у космонавтиці, і в авіації. Я ж не просто випробовував літаки, готувався літати в космос і зробив політ, я брав участь у створенні складних авіаційних і космічних систем. Вивчав медицину, біологію, астрономію, астрофізику, геологію, екологію... Може, це не дуже скромно, але в Радянському Союзі з такою підготовкою й досвідом нас було менше 20 чоловік. У мене багато знайомих у керівництві НАСА, половина керівництва Європейського космічного агентства – мої друзі, не говорячи уже про російських. Але чомусь мене не використовують по повній програмі в доброму сенсі цього слова. Мене це дивує!

Відносно того, кого варто вважати пер-

шим українським космонавтом. Мені однаково, як мене називають, але якщо міркувати логічно: Павло Романович Попович – легендарна особистість, перший українець, що побував у космосі, але як радянський космонавт. А під українським прапором, з державною символікою, з українським гімном, що, до речі, звучав у космосі, літав я. Так що перший український космонавт у повному розумінні цього слова – все-таки Каденюк.

Зоряна година першого космонавта України

Раніше політ в космос вважався чи не найвищим досягненням людини, і багато школярів мріяли стати космонавтами. Та й сьогодні імовірність стати космонавтом дійсно мала. На жаль, Україна не ставить перед собою мети виховання майбутніх космонавтів, але на зустрічах зі школярами я говорю: якщо цю мрію вдалося втілити в життя мені, хлопчиськові з буковинського села, то її може здійснити й кожен з вас.

Перших космонавтів відбирали з льотчиків-випробувачів. Це рішення прийняв Сергій Павлович Корольов, і для свого часу воно було правильним: льотчикам знайомі переваги, перепади тиску, стресові ситуації, що загартовують нервову систему. Сьогодні все частіше в космос літають вчені – біологи, астрономи, фізики, люди технічних спеціальностей, близьких до авіації й космосу. Але треба не про-

Мосму дядькові, Ренгачу Сергію Васильовичу, ліквідатору катастрофи на ЧАЕС, присвячується

Повітряна битва під Чорнобилем

Продовження. Початок в №48-49.

Ще одним з основних завдань для вертолётників у ході ЛНК була розвідка: повітряна, фотографічна й радіаційна (за допомогою вертолётів Мі-24Р). Екіпаж Мі-24Р, як правило, скорочувався до трьох людей: у політ не брався фахівець хімічної розвідки, а його обов'язки виконував борттехнік. Зазвичай, радіаційна розвідка над реактором на Мі-24Р проводилася в такий спосіб: вертолёт виходив у точку маневру, виконував “гірку”, а потім знижувався над реактором зі швидкістю 260-280 км/год.

А екіпажу Мезенцева довелося 2 год 40 хв літати над зруйнованим реактором, щоб дати можливість виконати його телевізійну зйомку якомога якісніше.

Розвідка районів з невисоким рівнем радіації проводилася методом посадки в заданих місцях з подальшим виходом дозиметристів на відстань 50-100 м від вертолётів (це виключало погіршеність виміру рівня радіації через “тло” вертолётів). Однак це вимагало великої кількості посадок (60-80 за 6-8 год польоту), що, природно, викликало стомлюваність екіпажу.

Тільки за липень 1986 року екіпажами вертолётів було взято 63 проби повітря над реактором, 1345 проб повітря, 297 – рослинності й 223 – води.

Крім Мі-24Р, до ведення радіаційної розвідки залучалися вертолётів Мі-8 і Мі-2, а також літаки Ан-12РР, Ан-24РР (про це буде сказано нижче) і Су-24МР.

На частку екіпажів Мі-26 припали операції з установок великогабаритних об'єктів на дах реакторів на нестандартно довгий зовнішній підвісці. Так, екіпажами льотчиків-випробувачів Карапетяна (ОКБ МІА) і Грищенка (ЛІІ МАП) повинна була бути встановлена металева куполоподібна кришка-заглушка для четвертого енергоблока ді-

метром 19 м і масою 15 тонн. Саме ці екіпажі у свій час брали участь у випробуваннях Мі-26 з перевезення великогабаритних вантажів на зовнішній підвісці, у тому числі і масою 37 тонн двома вертолётами одночасно.

Кришку виготовили на Київському механічному заводі 11 травня 1986 року, у той же день вона була доставлена одним Мі-26 (хоча спочатку передбачалося, що буде необхідно два вертолётів) у Гостомель. Самі екіпажі перед установкою на реактор до 30 травня виконали близько 30 тренувальних польотів на макет його верхньої частини з геометричним аналогом вантажу. Однак незабаром льотчиків-випробувачів відкликали в Москву, тому що питання з установлення кришки затягувався. У результаті, її встановлювали вже не вони, а військові екіпажі, високопрофесійні, але які не мали досвіду подібних тренувань. Тому в червні 1986 року вона була розбита: через надмірне розгойдування вантажу зрізався болт аварійного скидання, який, за спогадами очевидців, “добра душа” зробила порожнім.

Надалі на зовнішній підвісці екіпажами Грищенка й заступника командира 65-го овл полковника Водолажського на Мі-26 прилаштовувалися спеціальні установки з фільтрами очищення повітря для вцілілих енергоблоків. Вони являли собою куби зі стороною 6 м і вагою в 20 тонн. Цю ж роботу виконували екіпаж Карапетяна й ще два інших військових екіпажі. Фільтри були встановлені до 15 вересня, екіпажі при цьому працювали з аеродрому Овруч.

Полковник Водолажський у травні й липні-вересні 1986 року брав участь у ЛНК на ЧАЕС, виконав 120 вильотів, навчив 33 екіпажі методиці скидання блокувальних вантажів у реактор. Незважаючи на те, що посадав команду посаду, особливо брав участь у найбільш небезпечних операціях.

Одержавши велику дозу радіації, умер у червні 1992 року. 17 лютого 1995 року визнаний гідним звання Героя Російської Федерації (посмертно).

Грищенко, попри всі зусилля лікарів, у тому числі операцію з пересадження кісткового мозку, помер у липні 1990 року в США, де перебував на лікуванні. 27 лютого 1995 року він був визнаний гідним звання Героя Російської Федерації (посмертно).

У травні 1986 року ще ряд унікальних, але досить ризикованих, у першу чергу, для здоров'я, операцій виконав екіпаж вертолётів на чолі зі старшим льотчиком-інспектором ВПС КВО полковником Волкозубом. Він на той момент виявився практично єдиним військовим льотчиком, що мав досвід повітряно-монтажних робіт при модернізації Воронежської АЕС, де літав на Мі-2 і Мі-8 ще в 1976 році. До того ж, він був майстром вертолётного спорту СРСР.

Після того, як у реактор було скинуто більш 5000 тонн речовин-поглиначів, для подальших робіт було необхідно з'ясувати температуру в ньому й склад газів, що

виходять від нього. Оскільки живій людині це завдання було неможливо виконати через великий рівень радіації, вибір припав на вертолётів. Хоча варто відзначити, що перед цим виміри в районі 4-го ЕБ пробували виконати на спеціально обладнаних БРДМ, однак навіть усереднені них при наближенні до станції радіація перевищувала всі допустимі норми. Тому відправляти туди людей було б смертельно небезпечно. Тоді й запропонували використовувати гвинтокрилі машини. Але й з ними було не все так просто.

Начальник відділу бойової підготовки армійської авіації ВПС генерал-майор Новицький доповів про ідею з вертолётів вищому керівництву, однак у відповідь прийшла категорична відмова. Тоді в справу втрутився голова держкомісії Щербина, який розпорядився готовити й вертолётів, і екіпажі.

Готуватися до операції стали 3-4 травня, коли почали здійснювати попередні розрахунки й розробку методики її виконання. Але з'ясувалося, що троса необхідної довжини й товщини немає. Усе було оперативно вирішене пред-

ставниками держкомісії, і вже наступного дня Ан-12 привіз із Запоріжжя цілу його “котушку”.

6 травня Волкозуб почав тренування перед польотом до реактора. При цьому до Мі-26 на кінці майже 300-метрового троса кріпилася термопара, на кінці якої розмістили вантаж в 200 кг. У ході 3-4 тренувальних польотів на “макет” реактора з'ясувалося, що при зависанні вантаж продовжує розгойдуватися, і за прийнятний час цей процес не припиняється. Подібне над реактором було б для екіпажу смертельним. Вихід був знайдений у рівномірному розміщенні вантажів (це були близько двадцяти 40-50-кілограмових злітка свинцю з Іспанії зі спеціальними отворами для кріплення) по всій довжині троса.

Ще однією проблемою було те, що трос висів під вертолётотом вертикально, і екіпаж не міг бачити, куди ж саме потрапила термопара. Отже, була необхідність у коректувальниках.

За спогадами Волкозуба, запоруку успіху майбутньої операції він, крім іншого, вбачав і в правильному виборі вертолётів. Це був

Хлопці!”

Україні (за матеріалами періодичних видань)

сто мріяти, не просто підтримувати фізичну форму, але й бути цілеспрямованим. Такий приклад. Закінчив я школу в 16 років, а в льотне училище зараховували 17-літніх. Я пішов на районну медкомісію. Мені відмовили – приїдь на наступний рік. Став умовляти, як зараз пам'ятаю, майора Володимира Ілліча Михеєва, і він подзвонив у РАГС, де випишують метрики, і вимовив фразу, що я запам'ятав на все життя: “Давайте, – каже, – допоможемо хлопцеві. Може, коли-небудь будемо зустрічати його на космодромі із квітами”. Так я став на рік дорослішим.

Але якось, уже після відбору в загін космонавтів, мене викликав до себе начальник Центру підготовки космонавтів, двічі Герой СРСР Георгій Береговий: “Слухай, кадровики виявили в тебе в документі, що твій брат народився 28 січня 1951 року, а ти 28 січня 1950-го. Як можна пояснити такий збіг?” А ми із братом – двійнята, народилися з різницею в 15 хвилин. Навіть і не намагаючись виправдуватися, що, мовляв, батьки так розрахували, я сказав правду. У відповідь Георгій Тимофійович сказав, що його фронтові друзі, щоб потрапити в авіацію, приписували собі й по 5 років. Потім мені руку, і на цьому питанні було закрито. Так я повернув собі той рік, але вже після того, як був відібраний у загін космонавтів, років через 7.

Далі буде.

Підготував Віктор Поденний.

більш могутній, у порівнянні з Мі-8Т, Мі-8МТ (яких на той час у складі об'єднаної авіагрупи було всього кілька) з бортовим номером 53. Льотчик у ході тренувань спробував кілька гвинтокрилих машин і зупинився саме на цій. Головну роль тут відіграла потужність двигунів саме цього Мі-8, тому що над реактором перебувала зона з підвищеною температурою, і “провал” їх тяги передбачався значним.

Друге, на чому Волкозуб зосередив увагу, був захист екіпажу. Підлога кабіни пілотів і вантажної кабіни була вистелена пластинами свинцю, екіпажі були одягнені у свинцеві жилети. Також у ході попередніх польотів у районі 4-го ЕБ Волкозуб визначив для себе характерні перешкоди, а також місця можливих вимушених посадок у районі зруйнованого енергоблоку (на випадок відмови авіатехніки або істотної втрати тяги двигунів над реактором).

До складу екіпажу також увійшли к-н Гурілев (льотчик-штурман) і ст. л-т Мунтяну (бортовий технік) одного з полків ПрикВО. Варто відзначити, що саме цим складом екіпажу й були виконані всі наступні польоти.

Крім того, у вертольоті перебували Рязанцев, представник від “атомників”, і Цикало, начальник зміни служби радіаційної безпеки ЧАЕС. Вони в польоті знімали показання із приладів, установлених у вантажній кабіні, а Рязанцев також давав вказівки екіпажу зі зниження й набору висоти при завізанні над реактором.

Ранком 9 травня трос був у Чернігові, змотаний і покладений у вантажну кабіну вертольота, який потім перелетів на один із майданчиків під Чорнобилем. Тут його розмотали й приєднали термпару. На його кінець приєднали “чаклун”, щоб коректувальники краще бачили положення троса, тому що з відстані 1800 м (дах готелю “Полісся”) він практично не проглядався.

Ранком 9 травня Волкозуб виконав завдання на Мі-26 з термпарами над четвертим енергоблоком тривалістю 6 хвилин 20 секунд на висотах від 350 до 240 м. При цьому дані надходили в кабіну вертольота, а сам 300-метровий трос незабаром був скинутий через його радіоактивне зараження.

Після цього вертоліт прибув для дезактивації на аеродром Малейки. Але вже незабаром прийшов начальник пункту дезактивації й повідомив, що, незважаючи на всі вжиті заходи, гвинтокрила машина від радіації “не відмивається” і, відповідно, подальше її використання буде заборонено, а сам вертоліт буде відправлений на “вертолітний цвинтар”.

Однак шкода було розставитися з гарним вертольотом, та й замінити його не було ні часу, ні можливостей. Тому головний інженер ВПС КВО дав дозвіл виконати на ньому ще кілька польотів.

Далі буде.

©Дроздов С.В., 2011

Воздухоплаватели из Херсона

“На тело, погруженное в жидкость или газ, действует выталкивающая сила, равная весу вытесненной жидкости или газа”.

Закон Архимеда (около 287–212 до н. э.)

С древнейших времен мечтали люди оторваться от земли и полететь подобно птицам. Создавались легенды о летающих людях. Известна древнегреческая легенда о художнике-изобретателе Дедале и его сыне Икаре. Можно вспомнить русские сказки. Баба Яга летает на метле, Иванушка – на Коньке-Горбунке, Иван-царевич – на ковче-самолете, Змей-Горыныч ...

Но люди мечтали и стремились летать не только в сказках.

Официально история воздухоплавания начинается с момента изобретения воздушного шара, на котором человек поднялся в воздух.

В летописях нашего Отечества первый полет на воздушном шаре отмечен в 1731 году. Там записано: “в Рязани при воеводе подьячий Крякутний сделал фурвин (огромный мешок), как мяч большой, надул дымом поганым и вонючим. От него сделал петлю и сел в нее. И нечистая сила подняла его выше березы и после ударила о колокольню. Но он уцепился за веревку, чем звонят, и остался таки жив”. Но первому воздухоплателю не повезло. Наблюдавшие за полетом решили, что Крякутному помогает нечистая сила. Его даже хотели “закопать живого в землю и сжечь” (так написано в летописи), но сжалились и выгнали из города.

Считается, что первый воздушный шар построили французы братья Монгольфьер. Они сделали его из бумаги и полотна, наполнили нагретым воздухом, и шар поднялся. Он достиг высоты около 500 метров. Произошло это в 1783 г. На шаре поднялись животные и его создатели.

С тех пор воздушные шары – аэростаты (от греческих слов: аега “воздух”, statos “стоящий”) начали изготавливать из воздухопроницаемой ткани и наполнять их легкими газами – водородом, гелием, светильным газом.

Но люди не успокоились на этом. Они стремились не просто подняться в воздух, но и управлять полетом. Дальнейшее развитие воздухоплавания, в сущности, и было направлено для осуществления этой цели. Появились управляемые аэростаты-дирижабли.

Дирижабль – управляемый аэростат, т. е. на нем установлен двигатель с толкающим винтом (пропеллером). Дирижабли усовершенствовались, и они справно служили людям, но на них было опасно летать, так как обшивка была матерчатой, легко загоралась, а водород, которым был заполнен дирижабль, взрывался от малейшей искры. Несколько трагедий в воздухе, и люди перестали создавать дирижабли.

Творцом жёсткого металлического дирижабля был гениальный учёный Константин Эдуардович Циолковский. Но в наши дни, когда корпус дирижаблей стали делать из легких алюминиевых сплавов и наполнять инертным газом – гелием, они стали неопасными. Их снова начали строить во многих странах и использовать для перевозки громоздких и тяжелых грузов (трубопроводы, строительные материалы и т. д.)

Не забыты и воздушные шары. Но сегодня это – один из экстремальных видов спорта для взрослых и веселое, познавательное времяпровождение для детей.

Еще в 1990 году Херсонская полиграфическая фабрика выпустила набор – уче-

бное пособие по изготовлению воздушного шара, рекомендованное Министерством образования Украины в 1993 году для проведения занятий со школьниками младших классов. К сожалению, в настоящее

время фабрика таких учебных пособий не делает. Но воздушные шары в городе уже много лет с увлечением изготавливают энтузиасты. Городская детская общественная организация “Ассоциация воздушных змеев” с 2000 года ежегодно проводит соревнования по бумажным шарам космической тематики – шар в виде “Спутника” и в виде “Ракеты”.

В этом году городская детская общественная организация “Ассоциация воздушных змеев” (ГДОО “АВЗ”) совместно с Городским управлением образования (заведующий С. Омельченко), Академическим лицеем имени О. Мишукова при Херсонском государственном университете и администрацией школы № 45 провели мастер-класс для учителей физики по практическому применению закона Архимеда.

Чтобы подвести итоги этой работы, через газету “Херсонский вестник” ГДОО “АВЗ” обратилась к восьмиклассникам города принести изготовленные своими руками бумажные шары в виде “Спутника” или “Ракеты” и запустить их 25 ноября в парке Памяти Таврического микрорайона в рамках XII Всеукраинских соревнований по бумажным шарам космической тематики под эгидой ЕВРОТАЛАНТА и МИЛСЕТ. Они проходят под девизом: “ОДНО НЕБО – ОДИН МИР” и в прошлом году были посвящены 67-й годовщине Победы в Великой Отечественной войне, 55-летию запуска Первого искусственного спутника Земли, 21-й годовщине создания украинского молодежного аэрокосмического объединения “Сузирья” и Общества содействия обороне Украины.

Соревнования проводились с целью широкой пропаганды аэрокосмических

знаний среди детей и молодежи, воспитания активного интереса к техническому и художественному творчеству, организации досуга детей и молодежи, выявлению и развитию творческих способностей подрастающего поколения.

В программу соревнований по бумажным шарам космической тематики входили два класса моделей: бумажный шар в виде “Спутника” диаметром до 1,5 метра и бумажный шар в виде “Ракеты” высотой до 2,5 метров.

Победители в командных соревнованиях определялись по сумме результатов 2-х туров 2-х участников. За продолжительность полета шара в виде “Спутника” и “Ракеты” за каждую секунду полета засчитывался 1 бал.

Победителями стали:

В классе бумажных шаров в виде “Спутника” и “Ракеты”

Среди учебных заведений:

I место – команда херсонской общеобразовательной школы I-III ступеней № 27

II место – команда херсонской общеобразовательной школы I-III ступеней № 45

III место – команда херсонского академического лицея имени О. Мишукова при Херсонском государственном университете

Среди семейных команд

I место – сестры Марина и Маргарита Васильевы;

II место – Александра Устименко с мамой Наталией Станиславовной;

III место – Сергей Крутых с папой Николаем Дмитриевичем.

Особо жюри отметило самого юного участника соревнования ученика 1-а класса гимназии № 20 Антона Русина с папой Иваном Юрьевичем.

В личном первенстве бумажных шаров в виде “Спутника”:

I место – Дмитрий Логвинов, ученик 3-В класса ЗОШ № 27;

II место – Александра Устименко, студентка 1-го курса ВХПУиД;

III место – Антон Медведев, студент 2-го курса ХАЛ при ХГУ.

В личном первенстве бумажных шаров в виде “Ракеты”:

I место – Анастасия Громакова, студентка 2-го курса ХАЛ при ХГУ;

II место – Марина Васильева, ученица 10-Б класса ЗОШ № 45;

III место – Даниил Папиженко, ученик 3-В класса ЗОШ № 27

В ходе соревнований были отобраны оригинальные модели для участия в Международных соревнованиях и во Всемирной выставке научно-технического досуга молодежи, которая пройдет в Арабских Эмиратах в 2013 году.

Хочется обратить внимание на то, что в Херсоне во время соревнований светило солнце, небо было чистым, и стоял полный штиль. Погода словно улыбалась, в результате чего воздушные шары в виде “Спутника” и “Ракеты” взлетали вертикально вверх.

Организаторы, соревнования ГДОО “АВЗ” выражает благодарность партнерам и спонсорам: Укртелекому – и.о. директора В. Фирман, ТОВ ВКФ “Идеал” – директор Д. Выждов, ТСОУ – председателю Херсонской областной организации И. Сабадаш, фирме “Коника” – оператор С. Арханов, нотариусу Н. Шевченко, ОАО “Херсонский хлебокомбинат” № 1 – председатель правления И. Дурова, а также судьям: Ю. Науменко, И. Крутых и пенсионерам Н. Зверик, В. Марченко и Н. Каракулоу, бывшему преподавателю физики.

Председатель Оргкомитета и ГДОО “АВЗ”, кандидат психологических наук, член Евроталанта (37), МИЛСЕТ и Эвристики, член ассоциаций воздушных змеев: Сингапурской (98), Итальянской (480), гражданин Мира Алексей Зверик.

Армія сильна не

Володимир Аскарів.

Народився 20 травня 1959 р. в Угорщині в сім'ї військовослужбовця. 1976 р. закінчив Київське суворовське військове училище, 1980 р. – Київське вище загальновійськове командне училище ім. Фрунзе. Службу розпочав на посаді командира десантно-штурмового взводу, згодом командував протитанковою батареєю, був начальником штабу – заступником командира окремого десантно-штурмового батальйону. З 1992 р., після закінчення Військової академії ім. Фрунзе, служив у військах Прикарпатського військового округу.

Вітаючи військовослужбовців, цивільних працівників, ветеранів Збройних Сил України та членів їхніх сімей з Новорічними і Різдвяними святами, новий міністр оборони Павло Лебедев зазначив, що в 2013 році на армію чекають нові масштабні завдання. Буде переглянуто структуру і систему управління, поліпшено підготовку фахівців, призупинено призов на строкову військову службу з одночасним переходом до комплектування армії виключно за контрактом. Водночас військова реформа не обмежиться лише зміною структури ЗС України, їх чисельності та принципу комплектування. Максимум уваги буде зосереджено на оснащенні армії новими і модернізованими зразками озброєння та техніки, інтенсифікації бойової підготовки та підвищенні вишколу особового складу, забезпеченні соціальних гарантій військовослужбовців та їхніх родин.

Отже, для армії рік, що настав, буде насиченим і, сподіваємося, змістовним. Попереду – напружена робота і надзвичайно відповідальні завдання, для виконання яких знадобиться мобілізація всіх людських і матеріальних ресурсів. Про це зазначив у розмові з читачами "Урядового кур'єра" в рамках прямої телефонної лінії начальник Головного управління оборонного та мобілізаційного планування Генерального штабу Збройних Сил України генерал-лейтенант Володимир Аскарів.

– Володимире Хамитовичу, розмови про реформування українського війська з більшою чи меншою інтенсивністю тривають уже багато років. На якому етапі зараз цей процес?

– Якщо коротко, то сьогодні Збройні Сили перебувають на етапі визначення перспектив свого розвитку. На підставі Закону України "Про засади внутрішньої і зовнішньої політики" 8 червня 2012 року Президент затвердив Стратегію національної безпеки та Воєнну доктрину України, визначивши тим самим точку зору керівництва держави на причини виникнення, сутність і характер сучасних воєнних конфліктів, принципи і шляхи запобігання їм, а також на застосування воєнної сили для захисту державного суверенітету, територіальної цілісності, інших життєво важли-

Гостем "прямої лінії" "Урядового кур'єра" став начальник Головного управління оборонного та мобілізаційного планування Генерального штабу Збройних Сил України Володимир Аскарів.

вих національних інтересів.

З урахуванням цього Міністерство оборони та Генеральний штаб розробили проекти Стратегічного оборонного бюлетеня України та Концепції реформування і розвитку Збройних Сил на період до 2017 року. Їх схвалив Кабінет Міністрів, підтримала Рада національної безпеки і оборони України. Зараз їх опрацьовують в Адміністрації глави держави.

Сьогодні ж зусилля Генштабу зосереджені на розробці проекту Державної комплексної програми реформування і розвитку ЗСУ, що визначає конкретні завдання і заходи реформування національного війська. Але говорити про них детально можна буде лише після затвердження означених вище проектів документів Верховним Головнокомандувачем – Президентом України.

Аркадій Новиков, член Співки радянських офіцерів, м. Дніпропетровськ:

– Колись Україна у складі СРСР мала потужну армію, яку боялись і поважали у світі. Тепер ситуація змінилася, і багато в чому на гірше. Узяти хоча б чисельність війська... Скажіть, чим викликано прагнення скоротити Збройні Сили?

– Одразу хочу скоригувати ваше запитання: про жодне механічне скорочення Збройних Сил не йдеться. На підставі ретельного аналізу воєнно-політичної обстановки, змін у характері сучасних воєнних конфліктів, поставлених завдань, а також реальних ресурсних спроможностей держави для забезпечення сфери оборони визначаються перспективні завдання та необхідні оперативні (бойові) спроможності майбутньої української армії. В межах чинного законодавства триває велика робота щодо оптимізації структури, яка існує, складу та чисельності Збройних Сил. Розрахунки і досвід європейських країн свідчать, що складова забезпечення життєдіяльності війська не повинна перевищувати 30–35 % загальної чисельності особового складу. У нас, на жаль, за останні роки їхня кількість непомірно зросла і нині навіть перевищує чисельність бойових частин.

Ми витрачаємо на утримання армії понад 80% бюджету Міноборони. І повірте, значна частина витрат припадає на непомірно роздуті частини забезпечення, вимушене утримання надлишкового, а то й списаного майна. При цьому наші Збройні Сили за чисельністю особового складу є одними з найбільших у Європі, зате поступаються арміям сусідніх країн за рівнем підготовки, станом технічної готовності озброєння та соціальними стандартами військової служби.

Без оптимізації чисельності Збройних Сил, посилення їхньої бойової складової за рахунок приведення структур забезпечення до загальноприйнятих у світі параметрів матимемо вкрай негативні наслідки для національної безпеки. У сучасних умовах краще мати кількісно менші, але більш боєздатні Збройні Сили, які займатимуться виключно бойовою підготовкою і відповідатимуть високим стандартам європейських армій.

– А чи не призведе це до ситуації, коли Україна буде вимушена передати частину функцій з охорони держави іншій стороні (НАТО чи Росії) в обмін на втрату частини свого суверенітету?

– Навіть проголосивши позаблоковий статус, Україна в питаннях гарантування національної безпеки має розраховувати насамперед на власні сили. Про жодну передачу оборонних функцій держави іншій стороні не може йтися.

З огляду на тенденції розвитку воєнно-політичної ситуації у світі якась збройна локальна або регіональна агресія проти України в середньостроковій перспективі малоймовірна. Однак рівень обороноздатності має бути достатнім для стримування

інших держав від застосування воєнної сили проти України, а в разі воєнного конфлікту – до оперативного і злагодженого переходу держави з мирного на воєнний стан та відсічі збройній агресії, ліквідації чи нейтралізації збройного конфлікту, якщо такий трапиться.

Петро Середа, підприємець, старший лейтенант запасу, Полтавська обл.:

– Наскільки нині наша армія може захистити країну від зовнішнього нападу?

– Запевняю вас, що сьогодні Збройні Сили здатні захистити свою державу від зовнішнього ворога. Армія готова до виконання конституційних завдань щодо оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності й недоторканності. Визначений особовий склад щоденно виконує бойові завдання з охорони повітряного і підводного простору країни, при-

даємо важливого значення збалансованості грошового забезпечення військовиків із заробітною платою державних службовців, середньою зарплатою по країні в бюджетній сфері. Неприпустимо, коли посадовий оклад військового менший за оклад держслужбовця на 55%.

Ми вважаємо, що вирішення цього комплексу завдань забезпечить підвищення престижу служби і поповнить армійські лави молодими енергійними патріотами.

Петро Іванович Гнатенко, м. Київ:

– Тепер багато говорять про військову реформу. З цього приводу питання: яка зараз чисельність Збройних сил і яка вона буде після її завершення?

– Нині Збройні Сили України налічують до 184 тисяч осіб, зокрема 139 тисяч військовослужбовців. Це на вісім тисяч менше, ніж було на початок минулого року. Даються взнаки заходи, проведені в 2012

криття з повітря найбільш важливих державних об'єктів – адміністративних центрів, атомних електростанцій, гребель Дніпровського каскаду, підприємств хімічної промисловості тощо.

Окрім виконання щоденних завдань з бойової підготовки, національне військо завжди готове надати допомогу органам місцевої влади і населенню в разі природних і техногенних аварій чи катастроф, захистити громадян України поза її межами.

Іван Данько, пенсіонер, м. Золочув Рівненської обл.:

– Пане генерале, ви, мабуть, згодні з тим, що мотивація до військової служби тепер у нас низька?

– Згоден з вами. На жаль, на це запитання зараз відповісти однозначно складно. Усе залежатиме від виконання цілого комплексу завдань. Ми виходимо з того, що військовослужбовець має займатися суто військовою справою. Що для цього повинна зробити держава? Слід унормувати робочий день військовослужбовця, безумовно, розв'язати житлову проблему, забезпечити соціальний пакет, який включатиме не лише дієві стимули для зростання військової майстерності, скажімо, через механізм преміювання за досягнення на службі та високі показники підпорядкованих підрозділів і частин, а й навчання військовослужбовців у вищих навчальних закладах за рахунок держави, пільгові умови для їхніх дітей під час вступу до вишів, середніх та дошкільних навчальних закладів, лікування та обслуговування військовослужбовців, військових пенсіонерів і членів їхніх сімей на пільгових умовах у військових та цивільних медичних закладах тощо.

Важливо й інше: служба у Збройних Силах має стати вагомим кроком у розвитку молоді людини. Треба передбачити можливість кар'єрного і матеріального зростання військовослужбовця. Ми також на-

році в плані оптимізації чисельності армії, що стосувалися неперспективних арсеналів, баз, складів, інших установ матеріально-технічного забезпечення. Ми також частково оптимізували склад органів військового управління, позбувшись зайвого дублювання функцій, попрацювали над помітно розгалуженими структурами навчальних військових частин, а також над підрозділами забезпечення життєдіяльності військ. Тому й вийшли на цю чисельність – 184 тисячі осіб і вважаємо її достатньою на цьому етапі й для держави, і для Збройних Сил.

Якою стане армія в кількісному вимірі в майбутньому, буде визначено в комплексній програмі подальшого реформування і розвитку Збройних Сил. Ми виходимо з того, що утримувати тепер масову армію, яка, образно кажучи, в окопах оборонятиме весь периметр держави, недоцільно. Настав час високотехнологічній, зокрема й інформаційній, настала пора високоточного сучасного озброєння і нових методів забезпечення Збройних Сил, зокрема й за рахунок цивільних структур, які безпосередньо не входять до складу ЗСУ. Тому, вважаємо, оптимізація триватиме й надалі. У всякому разі, підхід Генштабу до цього саме такий.

Микола Петрович Радченко, полковник запасу, м. Біла Церква:

– Які перспективи оснащення Збройних Сил новітнім озброєнням?

– У цьому плані ми взяли курс на переоснащення армії високоточною зброєю, пов'язаною із сучасними технологіями. Попри те, що це вимагає дуже великих коштів, маємо державну оборонну програму розвитку озброєння і військової техніки до 2017 року, схвалену Кабінетом Міністрів. Уряд взяв на себе обов'язок її виконувати.

Зараз же в стадії реалізації кілька цільових програм. Приміром, будівництво кораблів класу "корвет" – стовідсотково

КІЛЬКІСТЮ, а ЯКІСТЮ

вітчизняних суден, будівництво яких не лише посилить наш військово-морський флот, а й забезпечить роботою близько 40 вітчизняних підприємств. Або програма створення високоточного ракетного комплексу "Сапсан", що стане основою сил стримування. Триває модернізація літаків, пов'язана з оснащенням новими системами озброєння та навігації. Цим рівень бойового потенціалу авіації зростає на 30–40%. Так прагнемо довести частку нових і модернізованих зразків озброєння до 2017 року принаймні до третини загальної кількості.

Сергій Мельник, м. Луцьк:

– У зв'язку з реформуванням армії особливої ваги набуває бойова підготовка підрозділів, яких не торкається скорочення. Чи плануються для ознайомлення з досвідом НАТО спільні навчання із силами Альянсу?

– Співпрацю з країнами – членами Альянсу, як і з іншими державами, що межують із нами, ми не припиняємо. Щороку наші підрозділи беруть участь у 20–25 навчаннях, з яких близько половини проводимо на своїй території. Окрім того, в багатьох навчаннях ми виступаємо як спостерігачі, й це також додає нам досвіду, який знаходить відображення у статутах, положеннях про підготовку військ та інших документах. Повчитися в колег не гріх, тим паче, що бойового досвіду в багатьох із них більше, ніж у нас. Вони його постійно накопичують і узагальнюють.

Навіщо нам потрібен цей досвід? Бачте, окрім того, що слід запозичувати все нове і прогресивне, орієнтуватися на кращі досягнення у своїй сфері, військові, за великим рахунком, повинні забезпечувати спокій у країні й створювати надійні умови для функціонування національної економіки. Співпраця у військовій галузі допомагає ство-

також низка науково-дослідних інститутів і центрів, де займаються питаннями розробки техніки майбутнього. Інша річ, що фінансування не завжди відповідає потребам у цій сфері. І хоча хронічний брак коштів відчувається й зараз, маємо майже сотню дослідно-конструкторських робіт. Фактично це – постановка завдань науці на розробку новітніх засобів озброєння.

Треба визнати, що ми не використовуємо всіх можливостей наших науковців. Приміром, вже зараз є проекти новітньої зброї, яка може поставити нас в один ряд з такими країнами, як США, Німеччина, Великобританія, Росія. Маємо значні напрацювання в багатьох напрямках, а тому сподіваюся, що невдовзі розробки вітчизняних науковців будуть належно оцінені і знайдуть практичне втілення.

Наталія Дмитрівна, м. Дніпропетровськ:

– Є в нас військово селище Черкаське, і людей, які там живуть, турбує питання приватизації квартир. Що чути нового у цьому плані?

– Мені відома ця проблема. За приватизацією житла в таких військових містечках стоять інтереси людей, які колись тут працювали, а тепер втратили зв'язок зі Збройними Силами. Але є й інтереси військових, які хочуть зберегти житловий фонд, аби забезпечувати квартирами офіцерів, що прибувають на нові посади зі своїми сім'ями. Думка Генерального штабу з цього питання така: без обмеження кількості й можливостей приватизації житла в закритих чи відокремлених військових містечках не обійтись. Принаймні зараз. Розумію, що багатьом це не подобається, але нині Міністерство оборони не має достатньо коштів, аби будувати там нове житло для тих, хто прибудуватиме для проходження служби.

– Чи правда, що з нового року взагалі припинять будувати житло для військовослужбовців?

– Ні, неправда. Скажу більше: проводячи свою першу службову нараду, міністр оборони Павло Лебедев одним із пріоритетів назвав соціальне забезпечення і категорично заявив, що кожен офіцер повинен мати житло. Тому питання зведення житла в армії набуває нової актуальності, тим паче, що маємо можливості вирішувати його ефективно.

– Ще одне: у нас у Дніпропетровську кілька років тому обмежили кількість військових кафедр у вишах, і тепер туди дуже важко вступити на навчання. Кажуть, що треба давати хабарі.

– Якщо є такі дані, будь ласка, повідомте про конкретні випадки, будемо з'ясовувати.

Що ж стосується військової освіти на кафедрах військової підготовки, то скажу, що ми, так би мовити, накопичили фахівців з вищою військовою освітою (офіцерів

запасу) в десятки разів більше, ніж потрібно Збройними Силами. У десятки разів! Але продовжуємо їх готувати, витрачаючи державні кошти. Звичайно, здебільшого ці спеціалісти вже не йдуть служити в армію, але їх потрібно обліковувати, для чого тримаємо штат військових комісаріатів. Усе-таки нам потрібно виходити з конкретних потреб; якщо їх немає, навіщо тратити гроші? Думаю, це питання відпаде само собою, коли ми перейдемо на контрактну армію. Побачите, наскільки менше стане охочих навчатися на таких кафедрах.

Ольга, м. Запоріжжя:

– Мій син дуже хоче бути військовим, але так сталося, що він не вступив до військового вишу і зараз навчається в технічному університеті, де є військова кафедра. Після закінчення університету він зможе піти в армію офіцером чи все одно потрібно закінчувати якийсь військовий виш?

– Щороку ми з військових кафедр набираємо приблизно 10–15% офіцерів особливо дефіцитних спеціальностей. Як правило, технічних. На кого вчиться ваш син?

– На радіоінженера, отримує диплом наступного року.

– Такі спеціалісти у нас на вагу золота. Коли він завершить навчання при доброму здоров'ї, його радо приймуть Збройні Сили. Єдине, про що треба буде подумати: чи влаштують його умови служби, включаючи зарплату. Бо військовий, скажімо, не зможе займатися підприємницькою діяльністю чи мати якийсь інший додатковий зарібок. Якщо бажання вашого сина залишатися незмінними, слід звернутися до військового комісаріату того району, де ви живете, і порадитися. Організаційні процедури багато часу не займають.

Світлана Кривошесва, м. Житомир:

– Можливо, ви зможете допомогти в такому питанні: коли помирає годувальник військовослужбовця, члени його сім'ї, якщо це не діти до 18 років, інваліди чи учасники війни, не можуть перейти на його пенсію. Наскільки мені відомо, з цього приводу ще в 1996 р. була постанова Конституційного суду.

– Я не фахівець у цій сфері і можу лише сказати, що робиться зараз для того, аби поліпшити пенсійне забезпечення військових, зокрема й у розрізі того питання, яке вас турбує. Ми хочемо, щоб розміри пенсій після втрати годувальника були прирівняні до пенсій держслужбовців, бо в них пенсія у такому разі становить приблизно 70–80%, тоді як у нас 30–40% залежно від пільг і всього іншого. Інакше кажучи, менше у два рази. Ми вже працюємо над цією проблемою. Є розуміння відповідних міністерств, але є й труднощі, пов'язані з ресурсним забезпеченням цього процесу. Всі розуміють, що розміри пенсій треба вирівнювати.

Щодо рішення Конституційного суду, то

воно не вимагає ухвалення якихось нових законів, а просто обов'язкове до виконання. І якщо десь його не виконують, єдиний вихід – вирішувати це питання в судовому порядку. Зі свого боку, я звернувся з відповідним запитом до наших органів, які відповідають за ці проблеми.

Віталій Чубченко, м. Сніжне Донецької обл.:

– Від знайомих чув, що з цього року ми переходимо виключно на контрактну армію.

– Сьогодні ми говоримо про завдання перейти на службу за контрактом у 2014 році. У всякому разі, про це йдеться у проєктах документів, що зараз їх остаточно доопрацьовують, тому обидва цьогорічні призови на строкову військову службу – весняний і осінній – залишаються обов'язковими і пройдуть у визначені для них терміни.

– А правда, що недавно у війську з'явилася нова посада головного старшини Збройних Сил?

– Правда. За статусом ця посада прирівнюється до начальника управління Генерального штабу. У складі управління працюватиме, зокрема, і відділ законодавчого врегулювання служби сержантського складу ЗСУ. Тобто нова структура повністю бере на себе весь блок питань розвитку служби сержантським складом на найближчу перспективу. Робота головного старшини розпочнеться з чіткого законодавчого визначення ролі й місця сержанта в армії, бо так уже повелось, що сержанти у нас, яких ще називають молодшими командирами, служать завскладами, інструкторами, начальниками класів і ще багато ким.

Ми ж виходимо з того, що сержант – це посадова особа, яка має підлеглий особовий склад, виконує розпорядчі функції стосовно своїх підлеглих і готує їх до дій у бою чи в інших операціях. Тому плануємо прибрати всіх тих начальників складів, чим на третину зменшимо їхню кількість. Але ті, хто залишиться як сержанти, повинні будуть відповідати всім критеріям власне молодших командирів. Приміром, в армії США сержанти – особливий, якщо хочете, прошарок у військовій ієрархії, на який покладено багато обов'язків, зокрема й виховання особового складу. Це професійні військовослужбовці, фізично й інтелектуально дуже розвинені, вони навіть формою виокремлюються.

Я вивчав досвід професійного сержантського складу в Казахстані. У них є відповідний коледж, випускники якого після 2,5 року навчання укладають контракт на 10 років служби, відразу отримують службове житло і зарплату фактично нарівні з офіцерами. Але й вимоги до них жорсткі, бо на сержанта покладено відповідальність майже за все: за дисципліну і порядок, зарядку, відбій і підйом, заняття, індивідуальну підготовку. Ми хочемо досягти такого самого рівня, розвантажити офіцерів, щоб вони не бігали за кожним солдатом. Для цього є сержанти.

"Прямі лінії" підготував і провів Олександр БІТНЕР, "Урядовий кур'єр".

ривати позитивний імідж нашої держави у світі, гарантує доброзичливе ставлення до неї далеких і близьких сусідів.

Гліб Павлович Посніков, м. Луганськ:

– Свого часу на замовлення військових працювало багато підприємств ВПК. Один наш Луганськ мав кілька таких заводів. Окрім того, армія ставила завдання і перед наукою. Чи є надія, що повернуться часи, коли військовикам знадобиться науковий прогрес?

– Є. Ми ніколи не втрачали зв'язку з наукою. Маємо в НАНУ секцію з оборонних питань, де постійно аналізують усі фундаментальні дослідження, які можна використати для інтересів оборони. Окрім того, в Генштабі є Воєнно-наукове управління, а

СПІРНІ ПИТАННЯ

За повідомленнями японських ЗМІ, група з 10 китайських бомбардувальників JH-7A здійснила політ в безпосередній близькості від спірних островів Сенкаку (Дяоюйдао).

Японо-китайське протистояння у повітрі

Таким чином, поява в районі островів літаків авіації ВМФ НВАК, вперше за останні роки розвитку територіальної суперечки, не було випадковістю. Згідно з опублікованим коментарем міністерства оборони КНР, першим в районі островів 10 січня з'явився китайський патрульний літак Y-8. Конкретна модифікація літака невідома: на платформі Y-8 китайцями створено кілька типів патрульних літаків, а також літаків радіотехнічної розвідки і РЕБ. У районі патрулювання Y-8 виявив японський розвідувальний літак і два винищувачі F-15. Як симетричну відповідь китайська сторона направила в район спірних островів два своїх винищувачі J-10.

Щодо подальшого прольоту в районі островів 10 бомбардувальників офіційних китайських підтверджень і коментарів поки немає. Активність китайської авіації навколо спірних островів відзначалася і раніше, але у всіх випадках йшлося про неозброєні літальні апарати різних китайських цивільних держструктур. Польоти китайської цивільної авіації активізувалися у другій половині грудня 2012 року, коли були зареєстровані чотири про-

ходи китайських літальних апаратів в безпосередній близькості від повітряного простору над островами.

У всіх випадках японці піднімали в повітря свої F-15 і домагалися висилання китайців зі спірної зони. Порушниками завжди виступали Y-12 Державного океанографічного управління КНР.

Варто відзначити, що до цих пір Китай уникнув використання в районі спірних островів кораблів і літаків не тільки НВАК, але і берегової охорони (в КНР підпорядкована Міністерству громадської безпеки). Таким чином, відбулася істотна зміна моделі поведінки КНР в ході морських територіальних суперечок, здатна призвести до істотного зростання напруженості. Про те, що зміна не випадкова, каже серія військових коментарів в китайських офіційних ЗМІ, зокрема в газеті "Хуанцзо Шібао". Суть коментарів полягає в тому, що у КНР є необхідні ресурси і сили для того, щоб відповідати на будь-які антикитайські дії опонентів рівноцінним чином, а от японці в нинішніх умовах навряд чи наважаться з власної волі йти на різке загострення відносин з Китаєм.

КОНТРАКТИ

Турки замовили ще 6 корветів MILGEM

Секретаріат оборонної промисловості Туреччини оголосив про намір приступити до переговорів про укладання контракту на будівництво шести корветів класу MILGEM з національною компанією "RМК Мерін".

Як повідомляє "Джейнс діфенс уїклі", рішення про вибір "RМК Мерін" підприємцем програми будівництва корветів MILGEM було прийнято під час засідання Виконавчого комітету оборонної промисловості Туреччини. Розміщена в Тузлі компанія випередила конкурента – "Деарсан".

Реалізація програми MILGEM почалася в 2004 році з метою зниження залежності Туреччини від іноземних розробників і суднобудівних компаній. Вона передбачає будівництво 12 корветів, призначених, перш за все, для боротьби з підводними човнами і патрулювання територіальних вод. Вартість програми оцінюється в 3 млрд дол.

Перші два кораблі "Хейбеліада" і "Буйукада" були побудовані Стамбульською військово-морською верф'ю. Корвет "Хейбеліада" був закладений 26 липня 2005 і спущений на воду у вересні 2008 року. У вересні 2011 ро-

ку корабель був прийнятий на озброєння ВМС Туреччини. Його вартість оцінюється в 260 млн дол. Кіль другого корабля серії "Буйукада" був закладений на стамбульській Військово-морській верфі у вересні 2008 року. В даний час він проходить випробування і, як очікується, буде переданий флоту в 2013 році.

За інформацією SSM, передбачається, що будівництво одного чи двох наступних кораблів буде здійснюватися "RМК Мерін" у співпраці зі Стамбульською військово-морською верф'ю для передачі необхідних технологій і "ноу-хау". Наступні корвети компанія будуватиме самостійно на своїх виробничих потужностях.

При необхідності прискорення реалізації програми або одержанні замовлень від іноземних держав будівництво корветів може здійснюватися одночасно

двома суднобудівними компаніями.

Як очікується, поставка першого корабля нової партії буде виконана протягом трьох років після підписання контракту, а реалізація всієї програми завершиться до 2020 року.

Корвети класу MILGEM призначені для ведення розвідки і спостереження, раннього виявлення та ідентифікації противника, боротьби з підводними човнами і надводними кораблями, протиповітряної оборони, підтримки десантних операцій, патрулювання територіальних вод і охорони узбережжя.

Корвет, розроблений з використанням технології малопомітності, має довжину 99 м і водо-тоннажність близько 2300 т. Силова установка типу CODAG дозволяє розвивати максимальну швидкість 29 вузлів. Екіпаж корабля – 93 людини.

БРАК

Винищувач F-35 виявився нестійким до потрапляння блискавки

Американський перспективний винищувач F-35 Lightning II не здатний витримати влучення блискавки. До такого висновку дійшло Управління експлуатаційних випробувань і оцінки (OT & E) Пентагону. В даний час літакам заборонено виконувати польоти в зонах, де найчастіше грози. Літакам також заборонено наближатися менше ніж на 40 кілометрів до таких зон.

Крім непередбаченого захисту бортового радіоелектронного обладнання від блискавки, винищувач також отримав слабку систему генерації інертних газів (OBIGGS), що відповідає за наповнення вивільнюваних обсягів паливних баків інертними газами і підтримання в них низького рівня кисню. У грозо-небезпечних зонах з постійно мінливим атмосферним тиском система може давати збій.

Підтримання постійного низького рівня кисню в паливних баках необхідне для запобігання вибуху двигуна і самих баків у разі потрапляння блискавки. Крім того, недоробки OBIGGS призвели до обмеження швидкості зниження. В даний час цей параметр при польотах на висотах менше шести тисяч метрів

не повинен перевищувати 1,8 тисячі метрів в хвилину. В іншому випадку OBIGGS також може давати збій.

Дослідники також виявили неполадки з горизонтальним хвостовим оперенням F-35, характерні для всіх версій літака. На великих швидкостях польоту або на великих висотах хвостове оперення відчуває найчастіше різку зміну температур; це призводить до відшарування покриття і в деяких випадках – навіть до руйнування керма висоти.

На винищувачах також були виявлені недоробки конструкції, що призводять до надмірних коливань рулів напрямку і флаперонів при переході

від дозвукової до надзвукової швидкості польоту і навпаки. Крім того, часто фіксуються випадки бафтингу. Розробники мають намір внести зміни в програмне забезпечення, щоб знизити шарнірний момент рулів висоти та флаперонів при польоті на прикордонних швидкостях.

З повним списком виявлених на F-35 неполадок і недоробок можна ознайомитися у звіті OT & E. Не виключено, що терміни готовності всіх трьох версій винищувача F-35 можуть бути перенесені. В даний час завершення розробки для F-35A очікується в 2016 році, F-35B – в 2018 році, а F-35C – в 2017 році.

НА ОЗБРОЄННЯ

Великобританія купила французькі антиснайперські системи

Великобританія замовила у французької компанії Cilas партію комплексів виявлення снайперського вогню SLD 500 загальною вартістю п'ять мільйонів фунтів стерлінгів (вісім мільйонів доларів). Про це повідомляє Defense News.

За даними видання, контракт був підписаний ще 26 листопада, проте відомо про це стало тільки зараз. Поставка приладів повинна початися в січні. Як очікується, прилади будуть використовуватися військовослужбовцями британського контингенту в Афганістані.

Розташування снайперів супротивника система SLD 500 визначає за допомогою лазерного променя, який "сканує" місцевість у пошуках оптичних прицілів і біноклів. При виявленні снайпера (лазерний промінь відбивається від скляної поверхні) система інформує бійця про місцеположення супротивника.

Комплекс SLD 500 встановлюється на тринози і оснащується дистанційним модулем управління з дисплеєм. Загальна маса SLD 500 з акумуляторами становить близько 120 кілограмів. Система володіє можливістю кругового огляду і може одночасно

стежити за п'ятьма ділянками розташування супротивника.

Система SLD 500 була розроблена на замовлення та за фінансової підтримки Агентства оборонних закупівель Франції (Direction Generale L'Armement, DGA), однак на озброєння країни так і не надійшла. Системою також зацікавилися в Морській піхоті США. Кілька комплексів взяли на випробування, проте про закупівлю SLD 500 американцями не повідомлялося.

У вересні 2011 року Великобританія підписала контракт з компанією Raytheon на поставку систем виявлення вогню противника Boomerang. На відміну від SLD 500, Boomerang визначає місцеположення супротивника по звуку постріла. Для цього комплекс обладнаний високочувливими мікрофонами. У 2010 році США планували направити комплекси Boomerang для свого контингенту в Афганістані.

НОВИНКИ РИНКУ ОВТ

Американці представили снайперську гвинтівку на Linux з Wi-Fi

Американська компанія TrackingPoint представила на виставці CES 2013 макет комп'ютеризованого снайперського комплексу Precision Guided Firearm (PGF). Як пише Ars Technica, комплекс працює на операційній системі Linux і обладнаний модулем Wi-Fi.

За основу PGF взяли три мисливські рушниці (в тому числі Winchester Magnum калібру .300 і Larua Magnum калібру .338), які оснастили "розумними" оптичним прицілом і спусковим механізмом. Крім того, TrackingPoint створила для PGF спеціальні боеприпаси.

Для точного ураження об'єкта стрільцеві необхідно виявити його через приціл і "помітити" за допомогою спеціальної кнопки.

Далі комп'ютер допоможе відстежити переміщення цілі. При натисканні спускового гачка постріл відбудеться не відразу: спершу комп'ютер перейде в бойову готовність і зажадає вручну скоректувати приціл. Постріл станеться як тільки "хрестик" прицілу співпаде з поміченою ціллю.

Як відзначає видання, інтерфейс оптичного прицілу TrackingPoint схожий на комп'ютерний або на головні дисплеї військо-

вих льотчиків. За рахунок модуля Wi-Fi снайперський комплекс може синхронізуватися з планшетами і телефонами від Apple. Таким чином, виявляти цілі можна і за допомогою iPad або iPhone: для iOS TrackingPoint розробила спеціальний додаток. Вся інформація про стрільяння фіксується на вбудованому накопичувачі PGF.

Точні терміни появи комплексів PGF на ринку не уточнюються. Вартість комп'ютеризованої гвинтівки оцінюється в 17 тисяч доларів.

У 2010 році за замовленням Пентагону в США почали розробляти керовані кулі для снайперських гвинтівок. На початку 2012 року стало відомо про створення Національними лабораторіями в Санді (SNL) декількох прототипів самонавідних куль.

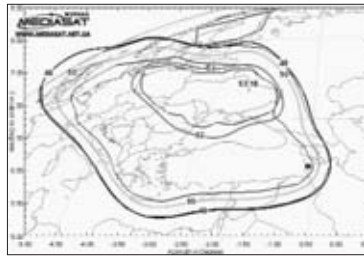
ПЕРСПЕКТИВА

Корисне навантаження українського супутника Lybid доставлено в Канаду

Конструкція модуля корисного навантаження космічного апарата зв'язку Lybid, виготовлена VAT "ІСС", доставлена в канадську компанію MacDonal, Dettwiler and Associates Ltd.

На російську конструкцію модуля корисного навантаження в Канаді буде встановлено обладнання ретранслятора, що включає в себе 30 транспондерів Ku-діапазону частот. Після цього етапу в VAT "Інформаційні супутникові системи" імені академіка М.Ф. Решетньова" відбудеться інтеграція модуля з платформою супутника.

Телекомунікаційний супутник Lybid створюється VAT "ІСС" і компанією MDA в інтересах України. У реалізації цього проекту фірма відповідає за розробку, ви-

готовлення, випробування космічного апарата, його підготовку до запуску і здачу в експлуатацію на орбіті.

Космічний апарат Lybid створюється на базі платформи середнього класу "Експрес-1000HT" розробки ІСС. Супутник з 15-річним терміном активного існування призначений для забезпечення сучасних послуг зв'язку та телерадіомовлення на території України, країн Європи, Африки, Індійського регіону, повідомляється на сайті VAT "ІСС".

ПЛАНИ

Росія планує виконати в 2013 році два пуски конверсійних ракет "Стріла"

Росія в 2013 році планує виконати з космодрому Байконур два запуски конверсійних ракет-носіїв "Стріла", які виведуть на орбіти космічні апарати дистанційного зондування Землі "Кондор" та "Кондор-Е", повідомило оооо "Інтерфаксу-АВН" джерело в російській ракетно-космічній галузі.

"Запуски створених на базі міжконтинентальних балістичних ракет РС-18 ракет-носіїв "Стріла" заплановані на 2013 рік", – уточнив він.

Як пояснили в "НВО машинобудування" (Реутов, Московська область), де розроблені та виготовлені супутники "Кондор", їх запуск "запланований на початок 2013 року за умови отримання дозволу від казахстанської сторони".

МОЖЕ БУТИ

Пуски "Протонів" відновляться не раніше кінця першого кварталу 2013 року

Комісія Роскосмосу, що займалася розслідуванням відмови розгінного блока "Бриз-М" при виведенні на орбіту супутника "Ямал-402", розробила комплекс заходів щодо підвищення надійності "Бризу", повідомив "Інтерфакс-Казахстан" представник космодрому Байконур.

За словами співрозмовника агентства, реалізація цих заходів вимагає проведення додаткових перевірок і випробувань окремих елементів і вузлів розгінного блока, а це може тривати від місяця до півтора.

БУДНІ

Туреччина почала отримувати дані з другого супутника Gokturk-2

Туреччина почала отримувати дані з запущеного 18 грудня другого супутника Gokturk-2, сказав міністр науки, промисловості і технологій Туреччини Ніхат Ерґюн.

За його словами, перші дані з території Туреччини – це знімки провінції Анталія, перші знімки зарубіжних територій – знімки Нової Зеландії. Супутник Gokturk-2 чотири рази на добу пролітає над територією Туреччини і може робити знімки будь-якої точки країни. Супутник Gokturk-2 був запущений з китайської бази "Жіугуан" 18 грудня. Супутник з роздільною здатністю 2,5 метра буде використовуватися в оборонних цілях.

Раніше, в 2011 році, Туреччина запустила перший власний розвідувальний супутник RASAT. Роздільна здатність зображення на супутнику Gokturk-2 втричі більша, ніж на супутнику RASAT, повідомляє ІА ARMENIAToday з посиланням на агентство "Анадолу".

Нова спроба запуску південнокорейської ракети KSLV-1 може відбутися в січні

Розроблену спільно з Центром імені Хрунічева південнокорейську ракету KSLV-1, запуск якої в листопаді було скасовано через технічні проблеми на другому ступені, можуть знову спробувати запустити до кінця січня. Про це з посиланням на місцеві ЗМІ повідомляє РІА "Новості".

За словами джерел в південнокорейському міністерстві освіти, науки і технологій, засідання комітету з підготовки до запуску південнокорейської ракети заплановано на наступний тиждень.

"До безпосереднього запуску з моменту проведення зустрічі комітету з підготовки запуску піде близько 10 днів", – розповів один з джерел.

Розробка ракети KSLV-1, або Naro-1, почалася в 2002 році. З 2004 року в проєкті беруть участь Центр імені Хрунічева, відповідальний за розробку комплексу в цілому, НВО "Енергомаш" (розробник та виробник двигуна першого ступеня), а також Конструкторське бюро транспортного машинобудування, яке займалося розробкою проєкту наземного комплексу.

Перша спроба запуску ракети в кінці листопада не відбулася: зворотний відлік зупинили за 17 хвилин до старту. Причиною стали проблеми в другому ступені ракети, проте подробиці не розголошувалися.

УГОДИ

Визначено склади експедицій на МКС на 2014 рік

Учасники проєкту експлуатації МКС визначили склади експедицій до космічної станції на 2014 рік, говориться в повідомленні на сайті американського аерокосмічного агентства НАСА.

До складу 39-ї експедиції до МКС, старт якої запланований на березень 2014 року, увійдуть японський астронавт Коїті Ваката, астронавт НАСА Річард Мастракіо і космонавт Роскосмосу Михайло Тюрін. У квітні того ж року до них, як очікується, приєднаються російські космонавти Олександр Скворцов та Олег Артем'єв, а також американський астронавт Стівен Свонсон. Всі члени екіпажу мають досвід космічних польотів: Тюрін виконав два польоти загальною тривалістю 344 доби, по три польоти у Мастракіо (39 днів) і Коїті Ваката (159 днів). Ваката працював на МКС з березня по червень 2009 року і є першим японським астронавтом, що побував на станції.

Крім того, в рамках експедицій МКС-40, МКС-41 і МКС-42 на космічну станцію в 2014 році відправляться астронавти НАСА Рейд Уайзмен (Reid Wiseman), Беррі Уілмор (Barry Wilmore), Террі Вертса (Terry Virts), астронавти Європейського космічного агентства (ЕКА) Александер Герст (Alexander Gerst) і Саманта Крістофоретті (Samantha Cristoforetti), а також космонавти Роскосмосу Максим Сура, Олена Серова та Олександр Самокутьєв, передає РІА "Новості".

ТАЄМНИЦЯ

Уряд Росії розширив список закритих селищ з посиленою секретністю

Селища Зоряне містечко Московської області (тут розташований Центр підготовки космонавтів), Вуглегірськ Амурської області (біля нього планують побудувати космодром Східний) і Сонячний у Тверській області (тут знаходиться НВО "Зірка", що створює устаткування для космосу) отримали статус особливо режимних. Постанову про це підписав прем'єр Росії Дмитро Медведєв.

На ці три селища поширено дію положення про забезпечення особливого режиму в закритому адміністративно-територіальному утворенні, на території якого розташовані об'єкти космічної інфраструктури. У саме положення внесено зміни, що допомагають забезпечити секретність і порядок в таких селищах.

Так, за дотримання особливого режиму тепер несе відповідальність не тільки керівник організа-

ції, що експлуатує космічну інфраструктуру, а й посадові особи місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Порушників пропускового режиму тепер наказано затримувати. Порядком видачі дозволів на відвідування космічних містечок прописали багато докладніше, ніж раніше: буде прийматися до уваги наявність судимості, надання недостовірних даних і т.п., пишуть "Известия".

ПРИВАТНИЙ КОСМОС

Приватний корабель Cygnus може відправитися до МКС 5 квітня

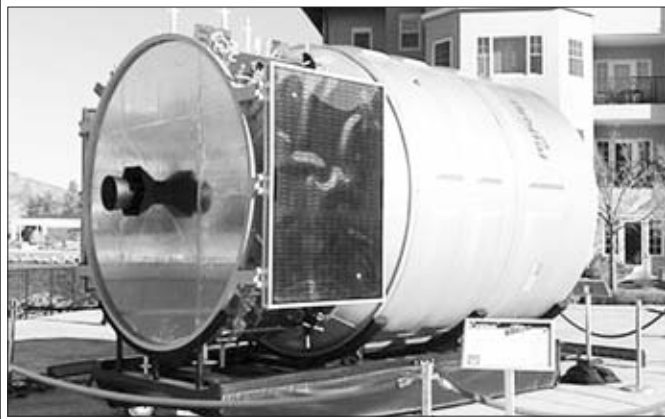
Перший політ приватної космічної "вантажівки" Cygnus до Міжнародної космічної станції (МКС) заплановано на 5 квітня, повідомили РІА "Новості" в ракетно-космічній галузі.

Корабель може пробути на МКС більше місяця – розстикування заплановано на 7 травня.

Корабель Cygnus ("Лебідь"), створений компанією Orbital Sciences, зможе виводити на орбіту – в залеж-

ності від конфігурації – вантаж вагою від 2 до 2,7 тонн. Для його запуску буде використовуватися ракета Antares (кошишня Taurus II), для неї компанія протягом чотирьох років створювала пусковий комплекс на майданчику випробувального центру НАСА на острові Уоллопс (штат Вірджинія).

"Вантажівка" мала зробити свій перший тестовий політ ще у вересні 2012 року, однак запуск неодноразово відкладався.

ТЕХНОЛОГІЇ

Канадський робот на МКС проведе експеримент щодо заправки супутника

Канадський робот Dextre, що працює на Міжнародній космічній станції (МКС), починає перший експеримент з відпрацювання технології автоматичної заправки супутників на орбіті, повідомляє НАСА.

Протягом п'яти днів Dextre, керований із Землі фахівцями НАСА і Канадського космічного агентства, спробує відкрити клапани, підключити до них паливний шланг і перекачати рідину, що імітує паливо.

Всі ці маніпуляції він буде здійснювати зі спеціальним експериментальним комплексом RRM (Robotic Refueling Mission) – "коробкою" розміром із пральну машину на зовнішній по-

верхні МКС з різними типами клапанів і інших пристосувань.

Проєкт з відпрацювання технологій заправки та ремонту супутників на орбіті покликаний значно збільшити термін служби космічних апаратів, що дозволить заощадити мільярди доларів, які витрачаються зараз на підтримання супутникових угруповань, передає РІА "Новості".

Його величність Погон...

Закінчення. Початок у номері 1-2.

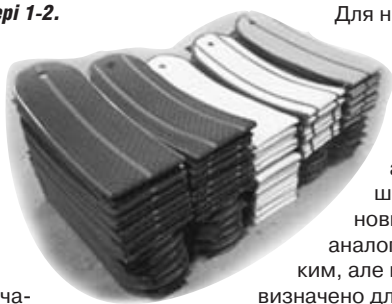
Радянські погони зразка 1943 року мали багато спільного з дореволюційними. Втім, були і відмінності. Так, офіцерські погони РСЧА (але – не ВМФ) були п'ятикутними, а не шестикутними, кольори просвітів позначали рід військ, а не полк, просвіт являв собою єдине ціле з полем погону. Окрім того, були в наявності кольорові канти за родами військ, зірочки були металевими, золотими чи срібними та відрізнялися за розміром у молодших та старших офіцерів, звання позначалися іншою кількістю зірочок, ніж до 1917 року, а погони без зірочок не були відновлені взагалі.

По одній зірочці отримали молодший лейтенант, майор та генерал-майор. По дві – лейтенант, підполковник та генерал-лейтенант. По три – старший лейтенант, полковник та генерал-полковник. Чотири зірочки дісталося капітанові та генералу армії. При цьому погони молодших офіцерів мали один просвіт та від однієї до чотирьох металевих посріблених зірочок діаметром 13 мм, а погони старших офіцерів – два просвіти та від однієї до трьох зірочок діаметром 20 мм.

Також було відновлено лички молодших командирів. Єфрейтор, як і колись, мав одну, молодший сержант – дві, а сержант – три лички. Колишня широка фельдфебельська личка дісталася у спадок радянському старшому сержантові, а старшина отримав на погон так званий "молоток" у вигляді літери "Т".

Радянські офіцерські погони були на п'ять міліметрів ширше дореволюційних. Шифровки на них не розміщувалися. Для Червоної Армії були встановлені польові та повсякденні погони. Відповідно до військового звання та приналежності до роду військ чи служби на погоні розміщувалися знаки розрізнення, зірочки та просвіти, а також емблеми. Так, для військових юристів та медиків існували зірочки середнього розміру – діаметром 18 мм.

Спочатку зірки старших офіцерів кріпилися не на просвітах, а на поле галуна поруч із ними. Польові погони мали поле захисного кольору (сухно кольору хаки) з пришитими до нього одним чи двома просвітами. З трьох боків погони мали смужки за кольорами родів військ. Просвіти були встановлені для авіації блакитні, для медиків, юристів та інтендантів – коричневі, для решти – червоні. Поле повсякденного погону виготовлялося з золотавого шовку чи галуна. Для повсякденних погонів інженерно-командного складу, медичної, ветеринарної, інтендантської служби та юристів було затверджено галун сріблястого кольору. Діяло правило, за яким сріблясті зірочки носилися на золотавих погонах та навпаки. Крім ветеринарів – вони носили сріблясті зірочки на сріблястих же погонах. Ширина погону – 6 см, а для офіцерського складу медичної та ветеринарної служб та військової юстиції – 4 см. Відомо, що такі погони у військах називали "дубками". Колір смужки залежав від роду військ та служби: у піхоті – малиновий, в авіації – блакитний, в кавалерії – темно-синій, позолочений гудзик із зіркою, з серпом та молотом у центрі, на флоті – сріблястий гудзик із якорем. Генеральські погони були, на відміну від солдатських та офіцерських, шестикутними, золотими, із срібними зірками. Винятком – погони генералів медичної та ветеринарної служб та юстиції.

Для них були введені вузькі срібні погони із золотими зірками. Флотські офіцерські погони, на відміну від армійських, були шестикутними. В основному, вони були аналогічними армійським, але колір смужок було визначено для офіцерського складу корабельної, інженерно-корабельної та інженерно-берегової служб – чорний, для авіації та інженерно-авіаційної служби – блакитний, для інтендантів – малиновий, для решти, включаючи юстицію, червоний. На погонах командного та корабельного складу емблеми не носилися. Колір поля, зірок та смужки генералів та адмиралів, а також – їхня ширина також визначалися родом військ та службою. Поле погону вищих офіцерів шилося з галуна спеціального плетіння. Гудзики генералів Червоної армії мали зображення

війська), блакитний (авіація), темно-зелений (медики, ветеринари, юристи), синій (колір кавалерії) був скасований у зв'язку з ліквідацією цього роду військ. Для генералів медичної, ветеринарної та юстиції введено широкі срібні погони із золотими зірками, для решти – золоті погони із срібними зірками.

У 1963 році введено блакитні просвіти для офіцерів-десантників. Скасовано старшинські "молотки". Замість них введено широкий подовжній галун, як у дореволюційного підпорющика.

У 1969 році на золотих погонах введено золоті зірочки, а на срібних – срібні. Кольори просвітів – червоний (сухопутні війська), малиновий (медики, ветеринари, юристи, адміністративна служба) та блакитний (авіація, ВДВ). Скасовані срібні генеральські погони. Усі погони генералів стали золотими, із золотими зірками, з кантом за родами військ.

У 1972 році введено погони прапорщика. На відміну від дореволюційного прапорщика, чин якого відповідав молодшому лейтенанту Радянської армії, радянський прапорщик відповідав за рангом американському воррент-офіцеру.

У 1973 році вводяться шифровки СА (Советская Армия), ВВ (Внутренние войска), ПВ (Пограничные войска), ГБ (войска Комитета госбезопасности), на погонах солдатів та сержантів, а також – К на курсантських погонах.

У 1974 році введено нові погони генерала армії із маршальською зіркою замість чотирьох зірок на погонах зразка 1943 року.

У 1980 році скасовано усі, без винятку, срібні погони із сріблястими зірочками. Кольори просвітів – червоний (загальновійськовий) та блакитний (авіація, ПДВ).

У 1981 році введено погони старшого прапорщика, а в 1986 році вперше за всю історію введено погони без просвітів, які розрізнялися лише розміром зірочок (польова форма-"афганка").

В українській армії майже повністю змінилася солдатська, офіцерська та генеральська форма одягу, кокарда й погони. Звання єфрейтора замінено на військове звання "старший сол-

Запропоновані знаки розрізнення військових звань військовослужбовців Сухопутних військ та Повітряних Сил ЗС України

У 1956 році введено польові погони для офіцерів із зірками та емблемами кольору хаки та просвітами за родами військ. У 1958 році скасовано вузькі погони зразка 1946 року для медиків, ветеринарів та юристів. На золотих погонах введено срібні зірочки, на срібних – золоті. Кольори просвітів – червоний (загальновійськовий, ПДВ), малиновий (інженерні війська), чорний (танкові війська, артилерія, технічні

дат", рядовий став солдатом. Втім, кількість та порядок розміщення личок та зірок на погонах, майже не змінився. Крім того, є погони та емблеми новітнього зразка, які поки що не запроваджено в армії та у ВМС (крім погонів сержантського та старшинського складу, з якими, нового зразка, випускаються у війська курсанти шкіл та коледжів сержантів).

Олексій Тригуб.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

21-27 січня

21 січня 1952 р. народився директор ДП "Євпаторійський авіаційний ремонтний завод" **В.В.Шеремета.**

21 січня 1954 р. народився командир ПвК "Захід" **С.М.Павлович.**

21 січня 1969 р. на озброєння прийнято ракети Р-55 (К-55) із тепловою ГСН (виріб 68) у складі системи озброєння літака Су-9.

21 січня 1953 р. народився Генеральний директор ТОВ "Международные аэронавигационные системы" **М.Г.Кизилов.**

21 січня 1975 р. на озброєння авіації ППО СРСР прийнято бойовий комплекс перехоплення Су-15-98М (літак-носії Су-15ТМ, РЛС "Тайфун-М" (РП-26) і ракету Р-98М (К-98М).

22 січня 1942 р. створено авіацію ППО СРСР як рід військ протиповітряної оборони.

22 січня 1962 р. прийнято вважати днем народження протиракетної оборони СРСР.

22 січня 1966 р. народився начальник Озброєння ЗС України **С.С.Котляр.**

22 січня 1978 р. була здійснена перша доставка вантажів на борт ОС "Салют" транспортним КК "Прогрес-1".

23 січня 1883 р. народився інженер-льотчик та вчений **М.А.Яцук.**

23 січня 1948 р. побудований швидкісний реактивний бомбардувальник "Е" (Су-10) з чотирма турбореактивними двигунами ТР-1А.

24 січня 1914 р. народився льотчик-випробувач **І.І.Шелест.**

24 січня 1925 р. народився ветеран Військ ППО, Герой Радянського Союзу **В.К.Полупанов.**

24 січня 1958 р. народився льотчик-випробувач **С.Б.Абрамов.**

24 січня 1965 р. народився заступник начальника КЦ Командування ПС ЗС України **Д.В.Тепчук.**

24 січня 1968 р. створено ДП "Жуляньський машинобудівний завод "ВІЗАР".

25 січня 1969 р. народився виконуючий обов'язки директора ДП "Миколаївський авіаційний завод "НАРП" **А.І.Лікаренко.**

24 січня 1993 р. відбувся запуск КК "Союз ТМ-16", **Г.М.Мамаков, А.Ф.Поліщук.**

25 січня 1901 р. народився військовий льотчик, двічі Герой Радянського Союзу **В.Г.Рязанов.**

25 січня 1991 р. Українське управління цивільної авіації реформовано в Українське об'єднання цивільної авіації України "Авіалінії України".

26 січня 1897 р. народився перший начальник ВПС РКЧА (1931-1937) **Я.І.Алксніс.**

26 січня 1938 р. Герою Радянського Союзу **М.М.Грозову** присуджена медаль ФАІ як єдиному льотчику, що встановив в 1937 р. світовий рекорд дальності польоту.

26 січня 1948 р. народився голова теркому ПС профспілки працівників ЗС України, член президії ЦК профспілки працівників ЗС України **В.І.Нікітюк.**

26 січня 1965 р. впроваджено почесні звання "Заслужений військовий льотчик СРСР" і "Заслужений військовий штурман СРСР".

27 січня 1923 р. народився військовий льотчик-штурмовик, двічі Герой Радянського Союзу **В.А.Алексєєнко.**

Крылатый витязь Прибужья

Продовження. Початок в №1-2.

После победы на Днепре и освобождения Киева началась крупнейшая во Второй мировой войне Днепровско-Карпатская стратегическая наступательная операция по освобождению Правобережной Украины. В ней принимали участие четыре Украинских, 2-й Белорусский фронты и Отдельная Приморская армия. Шесть танковых, 2-я, 5-я, 17-я, 8-я и 6-я Воздушные армии, авиация и корабли Черноморского флота, Азовской и Дунайской военных флотилий. Из десяти её фронтовых операций три проводились на территории Николаевской области.

С 5 марта 1944 г. 93-й гв.шад Анатолия Павловича 5-й гв.шад полковника В. Коломейцева громит врага уже в рамках Уманско-Батошанской фронтовой наступательной операции в составе 1-го гвардейского смешанного авиакорпуса генерал-майора авиации В.Аладинского 17-й ВА генерал-полковника авиации В.Судца 3-го Украинского фронта. За плечами капитана А.Артёменко – 159 боевых вылетов на штурмовку укреплений, скопления живой силы и техники противника. В воздушных боях сбито 3 вражеских бомбардировщика и 1 истребитель.

Согласно приказу Народного комиссара обороны И.Сталина, раздел “Б”, п.3 № 0299 от 19 августа 1941 г.: “... за успешное выполнение 30 боевых заданий днем или 20 боевых заданий ночью каждое лицо в штурмовой авиации из состава экипажа представляется к высшей награде – званию Героя Советского Союза и получает денежную награду в размере 3 000 рублей каждый”.

Но победы достигаются очень дорогой ценой. 22 июля 1943 г. из 806-го шад 206-й шад не возвратились домой пять Илов! Исключили из списка полка десять лётчиков! Бывало, у вернувшегося с боевого задания в кабине не было ни одного стекла, фюзеляж от кабины до хвоста пропорот снарядами, побита плоскость, от перкалевой обшивки руля поворота – одни ленточки.

Нужно отметить, что Ил-2 был сильно мифологизированный. Летающий танк, которому всё ни по чём. Вместе с тем, список недостатков у него не мал. Ведь только кабина лётчика, капот мотора и бензобаки бронированные. Но эта броня только от стрелкового оружия – противопульная. А все немецкие истребители имели уже пушки 20 мм, а на Ме-109К-4 была мотор-пушка МК-108 калибром 30 мм. Да ещё зенитная артиллерия, начиная с 37 мм. Крылья, фюзеляж за кабиной лётчика – деревянные, элероны, хвостовое оперение и рули обтянуты полотном, пропитанным нитролаком, гордо именуемым перкалью. Поэтому, за пределами бронекоробки, стрелок погибал или бывал ранен в 2-3-раза чаще лётчика. Появление стрелка снижало потери от истребителей, но нарушило центровку и повысило потери от зениток. А работает Ил-2 над передним краем, на малой высоте, где море, океан смертоносного огня из всех видов оружия. Потому и потери у штурмовиков самые высокие. В июле-сентябре 1941 г. штурмовик погибал на 8-9 боевом вылете. В условиях полевых аэродромов выявлялась недостаточная прочность шасси, что приводило к частым поломкам самолётов, а иногда и к катастрофам. Разговор о прицельном устройстве я опускаю. Размещение стрелково-пушечного вооружения за центропланом, за gondолами шасси, вело к ошибкам прицеливания и повышенному рассеиванию снарядов. Несмотря на то, что каждый пятый снаряд в очереди был тассирующийся, лётчик стрелял, как тогда выражались, прицеливаясь “по сапогу”. Но и противник тоже видел трассу. Это я пишу для тех, кто начитался книг о том, что советские самолёты – самые лучшие. Взлетел на таком самолёте – и все разбегаются. Сел в лучший танк – и враг побежал. Результат Курской битвы: немцы потеряли полторы тысячи танков, наши шесть. Шесть тысяч танков Т-34. Один к четырём. Экипаж ка-

ждого Т-34 -76 – четыре человека.

9 марта был освобождён от фашистов г.Баштанка Николаевской области. И сразу около него расположился 93-й гвардейский штурмовой авиаполк 5-й гв.штурмовой авиадивизии 1-го гв. смешанного авиакорпуса 17-й ВА. 15 марта исполняющему обязанности командира полка А.Артёменко была поставлена задача: послать три штурмовика Ил-2 по трём маршрутам на разведку отступающих немецких войск с нанесением удара по своему выбору. Один из маршрутов был самый дальний и ответственный: Новая – Одесса – Вознесенск – Прибужья – станция Раздельная. А маршрут назад: вдоль дороги Одесса – Вознесенск через Веселиново, протяжённостью полторы сотни километров, взял капитан А.Артёменко. Ведь полёт проходил рядом с родным селом Прибужья! Может, удастся родителям дать весточку о себе. Учитывая, что полёт совершался на предельную дальность, в случае полной выработки топлива, командующий Воздушной армией разрешил посадку вне аэродрома в расположении своих войск с немедленным докладом о результатах разведки, чтобы тотчас нанести удары. Об этом полёте и замысле Анатолия Павловича узнали товарищи, и пока он писал письмо родителям и землякам, они изготвили ему выпел.

Пошёл на разведку Анатолий Павлович парой с экипажем Героя Советского Союза Николая Алексашкина. Вышли на город Вознесенск. Застучало, волнуясь, сердце. Южнее – родные Прибужья с характерными ориентирами. И хоть была большая опасность сесть где-нибудь без горючего, не сдержался, снизился и сделал круг над селом – увидел родную школу. Дал второй круг – не нашёл хату родителей. Только с третьего круга увидел: вот он мой дом. И на пороге, он хорошо разглядел, стоит папа Павел Васильевич, вглядываясь вверх, в небо. Он вышел на рёв самолёта и, приложив ладонь к глазам, смотрел в небо на кружащий самолёт. И тогда Артёменко сбросил выпел с письмом. Покачав крыльями, он лёг на боевой курс.

За Веселиново их обстреляла зенитная батарея. После неё подключились другие, сопровождающая пару от станции Раздельная.

Дело в том, что в условиях весеннего бездорожья железная дорога была основной перевозкой войск и техники противника. Поэтому на станциях скапливались отступающие войска противника, и станции были забиты железнодорожными эшелонами. Освободившись от бомб, сбросив их на эшелоны и сфотографировав станцию Раздельная, они полетели назад.

Возвращаясь “порожняком”, они уже не боялись случайного снаряда и шли на бреющем, так как им навстречу в беспорядке бежали колонны фашистских войск. Из-за высоток они вылетали неожиданно, и фашисты, не успев опомниться, падали под огнём пушек и пулемётов внезапно появившихся Илов. Да, у фашистов было одно желание – побыстрее унести ноги...

Задание было выполнено успешно. В этом полёте разведчики добыли ценные сведения, сфотографировали отходящие колонны фашистов, места их сосредоточения. На подходе к своему аэродрому, перед самой посадкой, кончилось горючее. Остановился двигатель. Но хватало высоты и скорости, да и самолёт стал очень лёгким и приземление произошло на полосу. Их с нетерпением ждали.

Тут же обстоятельно доложили командиру дивизии полковнику Л.Коломейцеву о выполнении задания. Потом поделились впечатлениями о полёте. И Анатолий Павлович сказал, что видел своего папу. Комдив несколько минут смотрел на Артёменко. Потом промолвил: “Обманываешь!”. Тому пришлось побожиться. Тогда комдив поверил.

Впереди были бои за освобождение Одессы, которое произошло 10 апреля. И 12 апреля Анатолий Павлович на сво-

ём Ил-2 прилетел и приземлился на окраине своего села Прибужьяны. Что тут произошло! Как передать словами радость мамы Марии Марковны и папы Павла Васильевича? Прилетел сын, невредимый, да на своём штурмовике, которым громил ненавистных врагов. Но уж очень короток был визит сына. Его ждали новые бои.

Особо запомнилась Анатолию Павловичу Висло-Одерская стратегическая наступательная операция. 1-го Белорусского и 1-го Украинского фронтов с 12 января по 3 февраля 1945 г. Шёл январь 1945 года. Капитана А.Артёменко вызвал комполка подполковник Шуйский и приказал нанести удар по скоплению немецких войск всей эскадрилей. По готовности штурмовики взмыли в небо и взяли курс на запад. Вот и точка на карте для штурмовки. Местность хорошо просматривается, но цели обнаружить не удалось. Возвращаться на аэродром с боеприпасами нельзя. Единственно возможное решение – найти врага. Комэск А.Артёменко приказал лётчикам эскадрильи не отставать, следовать за ним.

Вскоре наткнулись на какую-то крепость. Артёменко перевел самолёт на снижение и обнаружил большое скопление техники и живой силы противника. По команде командира эскадрильи выстраивается в круг и наносит сокрушительный удар по врагу. Когда все самолёты отработали и вернулись на аэродром, комдив генерал-майор В.Коломейцев приказал построить эскадрилю. Он подошёл к Анатолию Павловичу, пожал ему руку: “Спасибо, капитан! И от меня, и от командования стрелковой дивизии. Мне только что сообщили, что пехотинцы, поддержанные нашими штурмовиками, заняли неприступную крепость”.

Апрель 1945 года. Берлинская операция. На помощь немецким войскам, обороняющим Берлин, спешит подкрепление. 5-й гвардейской Запорожской штурмовой авиадивизии поставлена задача: уничтожить группу противника. Первой в воздух поднимается 1-я эскадрилья А.Артёменко. В воздухе комэска уточняет цель. “Цель прежняя”, – слышит он.

И вдруг в эфире женский голос: “Ваша цель южнее на 5 километров”. Что за наваждение? И снова женский голос... Тогда Артёменко называет свой пароль, просит дать отзыв. Молчание. Все ясно: это голос врага, попытавшегося увести эскадрилю, а за ней и полк от заданной цели. И Анатолий Павлович заходит на цель. За ним эскадрилья, полк. Колонна немцев в панике. После того, как все “Илы” завершили работу, от колонны не осталось и следа...

Согласно подсчёту исследователей, средняя продолжительность жизни советских лётных экипажей на фронте составляла: истребителя – 64 боевых вылетов; бомбардировщика – 48; штурмовика – 11 боевых вылетов. Последние два боевых вылета А.П.Артёменко сделал 11 мая 1945 г. на помощь в район восставшей Праги. За два года войны он участвовал в боях на Юго-Западном, 1-м и 3-м Украинских фронтах. Совершил 186 (!) боевых вылетов. На его личном счету – свыше 40 уничтоженных и поврежденных танков, 60 автомашин, 20 полевых орудий, 4 сбитых самолёта и много другой техники противника. Указом Президиума Верховного Совета СССР от 27 июня 1945 г. командиру эскадрильи гвардии капитану А.П.Артёменко присвоено звание Героя Советского Союза с вручением медали Золотая Звезда за №6589 и ордена В.И.Ленина.

После окончания Великой Отечественной войны майор А.П.Артёменко по состоянию здоровья не мог летать. Но, чтобы не расстаться с любимой боевой авиацией, он поступает в Военно-политическую академию им. В.И.Ленина и в 1953 г. заканчивает её с отличием.

Около 3-х лет А.П.Артёменко был заместителем командира 448-го штурмового авиационного полка по политчасти. Затем – инспектором Политуправления

ВВС. В 1957-1959 г. – он инструктор Отдела административных органов ЦК КПСС, откуда направляется начальником политотдела истребительного авиакорпуса Группы советских войск в Германии.

В 1966 г. ему присвоили звание генерал-майора авиации. Снова Москва. Генерал-майор авиации А.Артёменко – заместитель командира – начальник политотдела НИИ Авиационной и Космической медицины.

В 1970 г. Анатолий Павлович направляется в Военно-политическую академию им. В.И.Ленина начальником Военно-воздушного факультета. За время руководства факультетом А.П.Артёменко был создан Музей Военно-воздушного факультета, в формировании которого принимал участие и автор этих строк, слушатель 4-го факультета 1977 г. Стенная газета нашего курса “Сокол” постоянно занимала первое место в академии на смотрах-конкурсах, посвящённых Дню печати и Дню Победы.

В 1977 г. Анатолий Артёменко вышел в запас. И, как во время войны, активно включился в общественную деятельность. Во Всесоюзном обществе “Знание” он возглавлял секцию Военно-патриотического воспитания молодёжи. Он – председатель Совета ветеранов войны и труда одного из микрорайонов Москвы. Почётный гражданин города Вознесенск, с которым он постоянно на связи. В прошлые годы он каждое лето приезжал в Вознесенск. Но в настоящее время общается лишь по телефону. Он постоянно в курсе дел своих земляков. На его малой родине его хорошо помнят и знают. Ученики средней школы №1 в Прибужьях под руководством учительницы Г. Слободянюк создали Музей боевой славы, в котором один из стендов посвящён выдающемуся земляку, фронтовику Герою-лётчику-штурмовику.

А мы, выпускники четвёртого факультета ВПА 1977 г., гордимся, что наставником нашим был настоящий ас штурмовых ударов, учитель и воспитатель многих и многих лётчиков.

Не зря грудь ныне здравствующего 94-летнего, гвардейца-генерала, участника боевых действий Великой Отечественной войны Анатолия Павловича Артёменко украшают, помимо Золотой Звезды, советские ордена и медали, награды Германской Демократической Республики и Социалистической Республики Румыния.

Какую бы должность не занимал, где бы ни служил или работал Анатолий Павлович, он всегда пользуется огромнейшим авторитетом. На всю оставшуюся нам жизнь он оставил память о своей настоящей скромности, трудолюбии и большой заботу и любовь к подчинённым и окружающим. Так и хочется пожелать легендарному фронтовику-асу словами известного поэта: “Лет до ста расти, Вам без старости...”. И ещё больше...

Руководитель Комиссии по защите правды истории Великой Отечественной войны при областном совете ветеранов Украины, член Национального союза журналистов Украины
Алексей Пилипчук.

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Китай відкрив публіці свій аналог GPS

Китайська Народна Республіка офіційно відкрила для публічного користування в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні свою альтернативу системам глобального позиціонування GPS і ГЛОНАСС – систему під назвою “Бейден” (BDS – BeiDou Navigation Satellite System). “Бейден” з китайської мови перекладається як “сузір’я Велика Ведмедиця”. Раніше доступ до BDS був обмежений: системою користувалися лише військові та урядові установи КНР. Представники офіційної влади КНР заявили про те, що до 2020 р. в Піднебесній відсоток користування національною системою позиціонування складе 70-80%. Аналітики тим часом стверджують, що в 2011 р. частка GPS-системи на китайському ринку становила 95%.

Система “Бейден” дозволяє визначити місцезнаходження користувача з точністю до 10 м, а швидкість руху – з точністю до 20 см/сек. Час синхронізації сигналу становить близько 50 наносекунд. Втім, поки вартість електронного начиння системи “Бейден” у кілька разів перевершує ціну на будь-яке інше аналогічне GPS-рішення. Однак ціни мають тенденцію до падіння. Тому китайський уряд вірить у те, що місцеві виробники швидко освоюють масове виробництво такої споживчої системи, як “Бейден”.

В даний час на орбіті перебуває шість супутників із системою. Протягом найближчого десятиліття влада КНР планує розширити їх кількість до 46. Перший супутник з системою BDS був запущений Китаєм в 2000 році.

Останній із запусків китайцями BDS-супутників вийшов на орбіту 25 жовтня 2012-го. З 2003 року китайці користуються пілотною версією “Бейден” для контролю за дорожнім рухом та в синоптиці. системою користується і Національна рятувальна служба Китаю.

ШПИГУНСЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ

Secom продемонструвала функціональний безпілотник-шпигун

Сучасним безпілотним літальним апаратам недостатньо вже відеозйомки, бездротової трансляції відео, а також зовнішнього управління. Компанія Secom продемонструвала комплексний безпілотник, що володіє рядом функцій, які роблять машину “інтелектуальною”, істотно спрощуючи рішення будь-якого поставленого завдання.

Інженери з Secom поклали в основу свого проекту існуючу платформу для безпілотників від Ascending Technologies і оснастили її комплектом додаткового шпигунського устаткування. Машина отримала лазерний сенсор, який виявляє рух у встановленій зоні. Якщо хтось намагається перетну-

ти периметр, безпілотник дізнається про це і при необхідності направляється до місця інциденту.

Розробники також додали чутливу камеру і блок світлодіодного освітлення, щоб порушник не зміг втекти у темряві. Система зв'язку ретранслює знятий матеріал в центрі управління, а дії безпілотника координує комп'ютер. Якщо в зазначену зону проникає людина, безпілотник її фотографує, якщо ж кордон порушує автомобіль, система знімає його номер. Найбільш істотним недоліком літального апарата є невелика місткість його акумулятора: батареї вистачає на 15-хвилинний політ, після чого безпілотник самостійно летить на зарядку.

НОУ-ХАУ

Смартфон замість ключів від машини

Багато автомобілістів ще не встигли оцінити переваги безконтактних ключів, а компанія Hyundai має намір взяти та відмінити й їх. Нове покоління автомобілів цього південнокорейського виробника буде ідентифікувати свого власника по смартфоні. Для цього останній повинен підтримувати протокол бездротового зв'язку ближнього поля NFC, а машина – бути обладнана спеціальною системою, прототип якої носить назву Connectivity Concept.

Щоб розблокувати двері машини, досить піднести смартфон до спеціальної мітки, нанесеної на склі, а для запуску двигуна потрібно покласти смартфон в спеціальну кишеню на передній консолі. Крім того, система дозволяє синхронізувати з автомобільним мультимедіацентром контакти, аудіофайли та іншу інформацію, що міститься в пам'яті смартфона, а також заряджати його батарею без проводового

підключення.

У Connectivity Concept можна зареєструвати кілька смартфонів, що зручно в тих випадках, коли автомобілем користується не одна людина.

Масове виробництво машин з доступом за допомогою смартфона компанія Hyundai має намір налагодити до 2015 р., а поки система існує лише у вигляді тестового зразка, встановленого в серійному хетчбеку i30.

CES'2013

В рамках міжнародної виставки споживчої електроніки CES'2013 компанія Samsung Electronics представила унікальний OLED-телевізор дугоподібної форми, який повністю руйнує бар'єри на шляху до інновацій в сфері домашніх розваг.

OLED-панель від Samsung – зігнутої дугоподібної форми, що

Samsung представляє перший в світі OLED-телевізор дугоподібної форми

робить контент, який відображається на екрані телевізора, яскравим, динамічним і максимально реалістичним.

Також новий вигнутий OLED-телевізор від Samsung вражає можливістю створювати ефект панорами, що неможливо з традиційним плоским телевізором. При перегляді на екрані телевізора Samsung Curved OLED TV сцен з гарним пейзажем створюється враження повного занурення в картинку, яка ніби оточує користувача з усіх боків.

Спираючись на великий досвід в галузі дисплейних технологій, Samsung оптимізувала якість зображення дугоподібного OLED-телевізора для максимального зручного перегляду фільмів, ТВ-програм і шоу. Перегляд будь-якого візуального контенту на екрані телевізора Samsung Curved OLED TV дуже комфортний для очей, адже вигнута форма панелі забезпечує однакову відстань між користувачем і екраном телевізора практично під будь-яким кутом.

НОВИНИ СОФТУ

ABBY PhraseBooks –

сучасні розмовники для пристроїв Apple

10 січня 2013 компанія ABBYY, провідний світовий розробник програмного забезпечення і постачальник послуг в галузі лінгвістики, розпізнавання документів та введення даних, оголосила про вихід мобільного розмовника ABBYY PhraseBooks abbyu.ua/products/mobile/phrasebooks для Apple iOS, який допоможе мандрівникам легко висловлюватися англійською, іспанською, італійською, німецькою і французькою мовами, а також заучувати популярні фрази і впевнено почувати себе за кордоном.

Контент для додатка з урахуванням сучасних мовних реалій склали професійні лексикографи з компанії ABBYY. Всі слова і фрази в програмі можна легко прочитати – їх вимова написана російською мовою. Фрази озвучені носіями мови і згруповані в 11 поширених приподорожі тем: “Дозвілля”, “Здоров'я”, “Ресторан”, “Готель”, “Транспорт” та ін. У кожній з них є спеціальний розділ “Корисні слова”, який містить найпопулярніші слова і фрази з даної теми.

З ABBYY PhraseBooks легко вчити нові вирази: досить додати

фразу в список “Вчити” і запустити вправу “Згадати переклад”. На екрані з'являться навчальна картка з обраною фразою російською мовою, переклад якої необхідно згадати. Щоб дізнатися правильну відповідь, потрібно просто клікнути по екрану. Для кожної фрази створені наочні кумедні картинки, які зроблять процес навчання більш цікавим.

Додаток не вимагає інтернет-з'єднання – знаходити потрібні фрази і заучувати їх можна в будь-якому місці: у літаку, готелі чи ресторані.

РЕАЛІЇ РИНКУ

ПК-ринок в 2012 році опинився “в мінусі”

Компанія IDC оцінила розстановку сил на світовому ринку персональних комп'ютерів в четвертому кварталі і 2012 році в цілому.

З жовтня по грудень, за підрахунками, було реалізовано 8980000 настільних комп'ютерів, ноутбуків і нетбуків. Це на 6,4% менше в порівнянні з останньою чвертю 2011-го, коли продажі дорівнювали 95,9 млн. Аналітики відзначають, що ринок скоротився, незважаючи на вихід операційної системи Windows 8 і традиційні передсвяткові розпродажі.

Поставки персональних комп'ютерів за підсумками року склали приблизно 352 400 000 штук. У 2011-му обсяг глобального ринку оцінювався в 363 900 000 одиниць; падіння – близько 3,2%.

У списку найбільших виробників, за оцінками IDC, лідирує Hewlett-Packard. За рік компанія реалізувала 58100000 комп'ютерів; її частка при цьому скоротилася з 17,1 до 16,5%. Друге місце утримує Lenovo з 14,9% ринку проти 12,1% у 2011-му. Протягом минулого року китайська компанія реалізувала 52400000 десктопів і ноутбуків.

Замикає трійку Dell, частка якої зменшилася з 12,2 до 11,0%. Компанія продала 38700000 комп'ютерів.

Далі йдуть Acer і ASUS з 9,5 і 6,8% ринку відповідно (33,5 і 24100000 поставлених ПК). Рік тому ці компанії мали показники в 10,2 і 5,7%. Всі інші виробники спільно займають 41,3% ринку (14550000 проданих комп'ютерів).

ЗАЙВА ОПЦІЯ

Інтернет-телевізорами майже не користуються при веб-серфінгу

Незважаючи на зростаюче число власників телевізорів з інтернет-підключенням, такими пристроями не користуються майже ні для чого іншого, крім як для традиційного перегляду телепередач. Про це йдеться в останньому звіті під назвою Connected Intelligence Application & Convergence від аналітичної компанії NPD.

Згідно зі звітом, більшість власників інтернет-телевізорів отримують свій доступ до відеоданих, але їх майже не цікавлять інші можливості таких пристроїв. Рівень користування потоковими відеослужбами за допомогою інтернет-телевізора досить високий, але інші можливості залишаються майже незадіяними, а це і картографія, і соціальні мережі, і гри, і покупки, і відеодзвінки, і казуальні ігри, і читання книг, а також публікація зображень і відеороликів. Співробітники NPD виявили, що потоковими відеослужбами користуються приблизно з 60% підключених до Мережі телевізорів, в той час як 15% власників запускають на таких пристроях потокові музичні сервіси.

Лише 10% користуються телевізорами при веб-серфінгу, а активність користування інтернет-телевізорами в інших цілях не досягає і цієї частки.

У звіті аналітична компанія NPD представила висновок про те, що виробникам поки не вдалося зробити з телевізорів щось більше, ніж просто пристрій для перегляду відео (і деколи для прослуховування музики). NPD рекомендує компаніям-розробникам постаратися знизити кількість нових функцій, впроваджуваних в телевізор, сконцентрувавшись при цьому на спрощенні для користувача інтерфейсу і на залученні людей до користування тими перевагами, які вже пропонують існуючі можливості.

ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГ

“ГлобалМані”: українські банки зможуть підключити до 400 видів платіжних послуг

Співпраця платіжної системи “ГлобалМані” з світовим лідером в галузі IT-рішень – компанією Open Way – дозволяє українським банкам підключити до 400 видів платіжних послуг і розвивати альтернативні канали взаємодії з клієнтами.

Синергія “ГлобалМані” і Open Way істотно спрощує процес запуску спільних проектів з банками. Багато фінустанов вже працюють на картковому процесингу Open Way, що дозволяє виключати витрати на технічне доопрацювання системи. А платіжна система “ГлобалМані” має в своєму розпорядженні прямі договори з компаніями, на користь яких здійснюються платежі.

“Банки просто вибирають з 400 послуг найбільш затребувані, і ми оперативно підключаємо до них банкомати, термінали, можливо, і підключення інтернет-банкінгу”, – зазначив директор з корпоративних відносин і контролю за платіжною системою “ГлобалМані” Юрій Корж.

Перший такий проект уже реалізований у більш ніж 1,5 тис. банкоматах Ощадного банку України. Зокрема, тепер все власники платіжних карток, емітованих цим банком, можуть без комісії поповнювати рахунки мобільного зв'язку, CDMA-зв'язку, оплачувати послуги інтернет-провайдерів та IP-телефонії. На даний момент в меню банкоматів Ощадбанку представлені 24 постачальники послуг, перелік яких буде постійно розширюватися. Переважна більшість пристроїв працюють цілодобово, тому послуги для держателів понад 7 млн платіжних карт, емітованих Ощадбанком, максимально доступні.

Сторінку підготував Сергій Фурдик.

ТРАНСФЕРИ

“Шахтар” готовий відпустити Вілліана в “Челсі” або “Тоттенхем” за 20 млн фунтів

Триває епопея навколо бразильського хавбека чинного чемпіона України.

За інформацією англійських ЗМІ, “Шахтар” не проти продати Вілліана в один з лондонських клубів, але не менше ніж за 20 млн фунтів.

З купівлею Тайсона донецький клуб трохи пом'якшив свою позицію з приводу продажу 24-річного вінгера, й існує велика вірогідність того, що Вілліан цієї зими таки покине Донецьк.

Андре Віллаш-Боаш хотів бачити бразильця у своїй команді ще коли працював в “Челсі” і має намір запросити його в “Тоттенхем”. Проте “Сині” цілком можуть перебити фінансову пропозицію “Шпор”.

МІЖСЕЗОННЯ

“Карпати” не проти продати Худоб'яка та Голодюка

Чималий десант футболістів львівських “Карпат” виставлений на трансфер.

За повідомленням “Спортивки”, тренерський штаб та керівництво “зелено-білих” більше не розраховує на Іллю Михальова, Володимира Гудиму та Олександра Касьяна. Є бажання продати Мартіна Богатінова.

Грегор Балажіч міг покинути “Карпати” ще під час минулих трансферних вікон. Не вийшло. Гра Андрія Ткачука також змусила тренерський штаб не надто розраховувати на нього. Серед кандидатів “на вихід” – Ярослав Мартинюк та Олег Голодюк. Також є інформація й про Ігора Худоб'яка. Якщо на нього знайдеться покупець, Миколай Костов не буде проти продажу гравця в інший клуб.

Розпродажу в “Карпатах” не буде, адже львівський клуб готується до святкування 50-річчя

Одна з вітчизняних газет вибухнула статтею, в якій описувалося складне фінансове становище львівських “Карпат”, за результатами якого президент клубу Петро Димінський готовий був розлучитися з рядом ключових гравців своєї команди (читайте у матеріалі вище).

Проте, як стало відомо, ця інформація не відповідає дійсності. Команда Миколи Костова готується до другої частини сезону і ні з ким не збирається розставатися. Повернувшись з оренди в “Кримтеплиці” Володимир Бидловський, набирають форму після ушкоджень Сергій Зеньов і іспанець Крістобаль, проходить курс реабілітації Ігор Ощипко.

У Туреччині на тренувальних зборах команди знаходиться 24 футболісти, а також 3 нові виконавці, імена яких поки що не називаються. Керівництво клубу пов'язує 2013 рік з великими надіями, адже саме цього року “Карпатам” виповнюється 50 років. У клубі обіцяють велике святкування із цього приводу.

Сторінку підготував Юрій Ігнат.

ФУТБОЛ

Вихід у півфінал на 120 хвилині. “Інтер” – “Болонья” 3:2

Створивши неймовірний камбек, “Болонья” забила два голи “Інтеру” і перевела гру у додатковий час.

Голи: Гуарін, 34; Паласіо, 77; Раноккія, 120; Діаманті, 81; Габ'яніні, 84

“Інтер” утридцятье у своїй історії дійшов до півфіналу Кубка Італії.

Після голів Фреді Гуаріна та Родріго Паласіо півфінал, здавалось, вже забезпечена. Проте гості думали інакше: Алессандро Діаманті та Маноло Габ'яніні упродовж трьох хвилин вирівняли становище.

Додаткові 30 хвилин “про-

гнозували” вже пенальті. Однак на останній хвилині додаткового часу “Інтер” задовольнив свого президента – Масімо Моратті чи не найбільше тішився на трибунах... Коли до завершення другого додаткового тайму залишалось декілька секунд помилкою гостей скористався Раноккія...

“Інтер” став третім півфіналістом Кубка Італії після “Ювентуса” та “Лацио”. Четвертого учасника визначить поєдинок між “Фіорентіною” та “Ромою”.

ТЕНІС

Цуренко здобула важку перемогу над росіянкою Павлюченковою

Кваліфікарка Леся Цуренко в стартовому раунді “Аус Оупен” несподівано здолала 24-ту сіянку росіянку Анастасію Павлюченкову: 7:5, 3:6, 7:5.

А от у третьому раунді Цуренко може вийти на экс-лідерку світового тенісу – Каролін Вознякці. Данська тенісистка розпочала турнір із вольової перемоги над німкеню Сабін Лісіцкі: 2:6, 6:3, 6:3.

Натомість, жодних проблем не мала ще одна тенісна экс-королева – американка Серена Вільямс. Румунці Едіні Галловіц катастрофічно не пощастило: 6:0, 6:0.

Інша румунка – Моніка Нікулеску – спробувала кинути виклик теперішній першій ракетці планети – Вікторії Азаренко. Безуспішно: 6:1, 6:4.

БОКС

Український боксер Володимир Кличко попросив Всесвітню боксерську асоціацію (WBA) перенести його бій з “регулярним” чемпіоном Олександром Поветкіним.

Кличко хоче перенести бій з Поветкіним

За інформацією видання Bild, Володимир Кличко планує провести добровільний захист титулу 6 квітня, а вийти на ринг проти російського боксера – уже влітку.

Поки що не відомо, коли WBA оприлюднить рішення щодо можливого перенесення бою Кличко-Поветкін.

До слова, через фінансові апетити російського боксера Олександра Поветкіна перед боєм з Во-

лодимиром Кличком команди боксерів не можуть домовитись щодо поєдинку.

Нагадаємо, Олександр Поветкін, який давно уникає зустрічі в рингу із Володимиром Кличком, вже не має шляхів для відступу. Всесвітня боксерська асоціація зобов'язала тимчасового чемпіона WBA провести у першій декаді 2013-го двобій із суперчемпіоном цієї версії.

ПРИЗНАЧЕННЯ

ФФУ представила тренера молодіжки Сергія Ковальця

Прізвище для українського футболу не чуже. ФК “Львів”, “Олександрія”, “Оболонь”, запорізький “Металург”, а тепер молодіжна збірна України. Досвіду роботи на тренерському містку Сергію Ковальцю не бракує.

Діяльність на клубній ниві, зрозуміло, кардинально відрізняється від підготовки збірної, утім, у ФФУ переконані, що Ковальцю багато часу для адаптації не знадобиться. Зміна наставника очікувано спричинить певну кадрову ротацію. В найближчий час у молодіжці чекають нових імен та, насамперед, нового малюнка гри. Ну і, звісно, у ФФУ сподіваються, що команда Ковальця плідно працюватиме над своїм головним завданням.

Оцінити рівень гри своїх підопічних Сергій Ковалець зможе вже цього тижня у Санкт-Петербурзі. Молодіжна збірна вирушає на Кубок Співдружності, де на груповій стадії поміряться силами із одноклітками з Туркменістану, Молдови та Литви.

ГИРЬОВИЙ СПОРТ

Курсант Ірина Пугач ламає стереотипи

Хто сказав, що гирі – “нежіночий” вид спорту. Справжнім прикладом для наслідування у цьому виді стала курсант Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба Ірина Пугач.

Нещодавно дівчина взяла участь у Міжнародному турнірі з гирьового спорту. Вона, як і більшість дівчат, доклала максимум зусиль, аби зайняти призове місце. І це їй вдалося, хоча, в принципі, гирьовий спорт вважається не зовсім жіночим заняттям...

Другокурсниця факультету автоматизованих систем управління та наземного забезпечення польотів авіації курсант Ірина Пугач ще із шкільних років захопилася силовими видами спорту. До навчання у військовому виші дівчина відвідувала секцію греко-римської боротьби, виступаючи на протиборствах різного рівня. Їй неодноразово доставалися головні трофеї змагань, що давало поштовх не зупинятися на досягнутому та впевнено крокувати вперед.

У 2010 році Ірина була призвана на контрактну службу в одну з військових частин, що дислокується на Вінниччині. Майже півтора року вона обіймала посаду старшого оператора радіолокаційних систем посадки літаків, але заняття спортом не залишила. Мало того, Ірина Пугач поставила перед собою мету вступити до військового вузу.

Мрія заповзяті дівчини здійснилася у 2011 році, коли її зарахували на перший курс Харківського університету Повітряних Сил на спеціалізацію “інженер-зв'язківець”.

Викладачі кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки та спорту одразу ж помітили у першокурсниці великий спортивний потенціал та порекомендували їй спробувати себе “у гирях”.

Виховувати молоду спортсменку взявся один з найдосвідченіших тренерів вузу та області суддя міжнародної категорії, заслужений тренер України, голова колегії суддів Міжнародної федерації гирьового спорту доцент Борис Смірнов.

Досвід тренера та старання дівчини згодом

принесли свої результати. У чемпіонаті університету з гирьового спорту серед дівчат Ірина Пугач виборола перше місце, двічі брала участь у чемпіонаті області, де здобувала лише призові місця. А в нещодавньому Міжнародному турнірі з гирьового спорту Ірина увійшла в п'ятірку кращих.

– Нам справді є чим пишатися, – розповів Борис Смірнов. – За рік тренувань Ірина Пугач досягла досить високого рівня підготовки, що неодноразово доводило на змаганнях місцевого та міжнародного масштабу. В першу чергу хотів би відзначити, що окрім фізичних даних, які дала їй природа, вона докладає великих зусиль, аби чогось досягнути у спорті. І це в неї поступово виходить, – підкреслив тренер.

А тим часом Ірина Пугач по декілька годин на день проводить у тренувальному залі університетського спорткомплексу “Зірка”, підтримує себе у гарній фізичній формі й не жалкує вільного часу та сил для підготовки до нових змагань і нових особистих рекордів.

Дмитро Чалий. м. Харків.
Фото автора.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію
видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
ВІДДРУКОВАНО У
ТОВ “Прес Корпорейшн Лімітед”.
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів.
Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на “Крила України” обов'язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
0432-59-62-26,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
krula_ukr@ps.mil.gov.ua
krula_ukr@ukr.net

Дизайн та верстка:
С. Клименко, Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Черговий по номеру: Ю. Ігнат.
Перший редактор
Сергій Свенцицький.
Тир. 3400 (на місяць) Зам. № 132202.
ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР
М. ПОПЛАВСЬКИЙ

